

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ**

Кафедра загальної педагогіки та дошкільної освіти

Семенова Н. І., Бартків О. С., Алєндарь Н. І., Дурманєнко О. Л.

**КОУЧ-ЩОДЕННИК
ЛІТНЬОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ
В ЗАКЛАДАХ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ**

ЛУЦЬК – 2024

УДК 378.147.091.3-027.22(07)

Рекомендовано до друку вченою радою Волинського національного університету імені Лесі Українки, протокол № 8 від 17 квітня 2024 року

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Дурманенко Євгенія Аристархівна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії та методики дошкільної освіти Комунального закладу вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради

Гніровська Олена Зіновіївна – методист ЗДО № 10 «Волиняночка» м. Луцька

К 73. Коуч-щоденник літньої педагогічної практики в закладах дошкільної освіти: методичний посібник / Укладачі: Семенова Н.І., Бартків О.С., Алєндарь Н.І., Дурманенко О.Л. Луцьк, 2024. 177 с.

У методичному посібнику на основі узагальнення науково-педагогічних досліджень й педагогічного досвіду висвітлено організаційні умови підготовки та проходження студентами літньої педагогічної практики у закладах дошкільної освіти. Визначено зміст педагогічної практики, основні види діяльності, запропоновано методичні поради щодо ефективної організації літньої педагогічної практики; зміст, форми і методи роботи з дітьми в літній період, рекомендації щодо оформлення матеріалів практики, а також необхідні для студентів-практикантів ресурси мережі інтернет та використана література.

УДК 378.147.091.3-027.22(07)

@ Семенова Н.І., Бартків О.С., Алєндарь Н.І., Дурманенко О.Л.

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ**

КОУЧ-ЩОДЕННИК

педагогічної практики в ЗДО (літньої)
студентки ІІІ-го курсу, групи ДО-_____

факультету педагогічної освіти та соціальної роботи

Місце проходження практики:

ЗДО № _____ «_____» м. Луцька

Керівник практики: _____

(Наказ № _____ від _____ 2024 р.)

ЛУЦЬК – 2024

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ ЛІТНЬОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ В ЗДО	7
1.1. Мета та завдання літньої педагогічної практики в ЗДО	7
1.2. Зміст літньої практики в закладах дошкільної освіти	13
1.3. Види (форми) індивідуальних завдань та вимоги до оцінювання практики	16
РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В ЗДО В ЛІТНІЙ ПЕРІОД	19
2.1. Щоденний зміст проходження літньої педагогічної практики в ЗДО	19
ПІСЛЯМОВА	80
ВИКОРИСТАНА ТА РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	81
ДОДАТКИ	

ПЕРЕДМОВА

Літо – пора відпочинку й оздоровлення для дітей. Завдяки сприятливим погодним умовам педагоги мають змогу застосувати широкий спектр природних можливостей для проведення оздоровчої роботи в закладі дошкільної освіти, активізувати рухову діяльність дітей, проводити піші переходи, екскурсії по місту, до лісу, парку, водойми і ін.

У літній період вихователі мають спрямовувати свої зусилля, передусім, на збереження та зміцнення здоров'я дітей за допомогою природних чинників.

Особливо важливим є формування в майбутніх вихователів здатностей організовувати дозвілля, відпочинок, загартування та оздоровлення дітей в закладах дошкільної освіти.

В ОПП підготовки фахівців за спеціальністю 012 Дошкільна освіта передбачена педагогічна практика в ЗДО (літня).

З метою ефективної підготовки та проходження літньої практики в ЗДО розроблено методичний посібник для здобувачів вищої освіти за спеціальністю 012 Дошкільна освіта.

Метою цього виду практики є узагальнення та систематизація здобутих у процесі теоретичного навчання компетентностей організації загартування, оздоровлення, творчого розвитку, дозвілля та відпочинку дітей дошкільного віку в ЗДО у літній період.

Задля реалізації мети необхідно вирішити наступні завдання:

- систематизувати та закріпити компетенції організації оздоровлення, загартування, творчого розвитку, відпочинку дітей дошкільного віку в конкретних педагогічних умовах та ситуаціях.

- здійснювати аналіз та самоаналіз різних видів діяльності, методів і прийомів організації, творчого розвитку, навчання, виховання, оздоровлення та загартування дітей дошкільного віку;

- закріпити компетенції використання новітніх технологій оздоровчої та загартовуючої творчої діяльності у роботі з дітьми дошкільного віку;

- узагальнення компетенцій організації та проведення творчих прогулянок, піших переходів, екскурсій, різних видів ігрової діяльності (у приміщенні, на свіжому повітрі тощо), спостережень;

- практичне вправляння в організації оздоровлення, творчого відпочинку та загартування дітей дошкільного віку в літній період;

- формування умінь створювати умови для успішного розвитку і виховання дитини через проєктування творчого розвивального середовища в ЗДО.

- удосконалення умінь організації співпраці з батьками дітей в літній період.

На допомогу здобувачам освіти в оволодінні програмними результатами навчання та з метою узагальнення компетенцій, набутих в процесі теоретичного навчання, розроблено коуч-щоденник літньої педагогічної практики.

У процесі підготовки щоденника враховано, що ефективність фізкультурно-оздоровчої роботи з дітьми дошкільного віку залежить від дотримання належного рухового режиму життєдіяльності дітей; доцільного комплексного використання основних засобів фізичного виховання (фізичні вправи (гімнастика, ігри); використання оздоровчих сил природи (повітря, сонце, вода); урахування гігієнічних чинників (режим дня, гігієна); активізації рухової активності дітей(фізкультурні свята і розваги, дитячий туризм, рухливі ігри)).

Методичний посібник «Коуч-щоденник літньої педагогічної практики в ЗДО» пропонує методичні рекомендації здобувачам освіти за спеціальністю 012 Дошкільна освіта для проходження літньої педагогічної практики в ЗДО.

РОЗДІЛ 1.

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ ЛІТНЬОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ В ЗДО

1.1. Мета та завдання літньої педагогічної практики в ЗДО.

Практика педагогічна в ЗДО (літня) є одним із видів практичної підготовки бакалаврів із освітньої програми Дошкільна освіта на третьому році навчання протягом 6 тижнів, що уможливорює загальний та професійний розвиток здобувачів освіти та спрямована на практичне використання засвоєних основних положень, завдань, принципів, форм, методів та прийомів роботи з оздоровлення, загартування, відпочинку та дозвілля дітей дошкільного віку в літній період. Літня педагогічна практика передбачає самостійну роботу здобувача вищої освіти в ЗДО з оздоровлення, загартування, розвитку, навчання та виховання дітей.

Зміст практики: нормативно-правові документи забезпечення якості дошкільної освіти; документація вихователя закладу дошкільної освіти, передбачена Інструкцією про ділову документацію; планування діяльності вихователя з проведення оздоровлення, загартування та дозвілля дітей в ЗДО; самостійне проведення різних видів ігор як основного виду діяльності дітей дошкільного віку в літній період; використання інноваційних форм організації оздоровлення, загартування, відпочинку та дозвілля дітей в ЗДО; самостійне творче виконання студентами функцій вихователя груп дошкільного віку.

У процесі педагогічної літньої практики в ЗДО здобувачі вищої освіти здійснюють різні форми організації оздоровлення, загартування, відпочинку та дозвілля дітей; розробляють конспекти форм оздоровчої, дозвіллевої діяльності з урахуванням вікових особливостей та індивідуальних відмінностей дітей.

Мета практики: узагальнення та систематизація здобутих знань, умінь та навичок організації загартування, оздоровлення, творчого розвитку, дозвілля та відпочинку дітей дошкільного віку в ЗДО у літній період.

Відповідно до освітньо-професійної програми Дошкільна освіта у ході літньої педагогічної практики у здобувачів вищої освіти необхідно формувати інтегральну та систему загальних і фахових (спеціальних) компетентностей, а саме:

Інтегральна компетентність – здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання і виховання дітей раннього і дошкільного віку, що передбачає застосування загальних психолого-педагогічних теорій і фахових методик дошкільної освіти, та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

КЗ-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

КЗ-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

КЗ-4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

КЗ-5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

КЗ-6. Здатність до міжособистісної взаємодії.

КЗ-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

КЗ-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

КЗ-9. Здійснення безпечної діяльності.

Фахові (спеціальні) компетентності:

КС-1. Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації.

КС-2. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості (довільність, самостійність, креативність, ініціативність, свобода поведінки, самосвідомість, самооцінка, самоповага).

КС-11. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку

елементарних уявлень про різні види мистецтва і засоби художньої виразності (слово, звуки, фарби тощо) та досвіду самостійної творчої діяльності.

КС-4. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку первинних уявлень про предметне, природне, соціальне довкілля, властивості і відношення предметів; розвитку самосвідомості («Я» дитини і його місце в довкіллі).

КС-5. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку мовлення як засобу спілкування і взаємодії з однолітками і дорослими.

КС-6. Здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку навичок свідомого дотримання суспільно визнаних морально-етичних норм і правил поведінки.

КС-7. Здатність до національно-патріотичного виховання дітей раннього і дошкільного віку (любов до Батьківщини, рідної мови, рідного міста; інтерес і повага до державних символів України, національних традицій, звичаїв, свят, обрядів).

КС-8. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку навичок екологічно безпечної поведінки і діяльності в побуті, природі й довкіллі.

КС-9. Здатність до розвитку перцептивних, мнемічних процесів, різних форм мислення та свідомості в дітей раннього і дошкільного віку.

КС-11. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку елементарних уявлень про різні види мистецтва і засоби художньої виразності (слово, звуки, фарби тощо) та досвіду самостійної творчої діяльності.

КС-12. Здатність до фізичного розвитку дітей раннього і дошкільного віку, корекції і зміцнення їхнього здоров'я засобами фізичних вправ і рухової активності.

КС-13. Здатність до організації і керівництва ігровою (провідною), художньо-мовленневою і художньо-продуктивною (образотворча, музична, театральна) діяльністю дітей раннього і дошкільного віку.

КС-14. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку навичок здорового способу життя як основи культури здоров'я (валеологічної культури) особистості.

КС-16. Здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку толерантного ставлення та поваги до інших, попередження та протидії булінгу.

КС-17. Здатність нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах праці.

КС-18. Здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками.

КС-19. Здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, батьками, колегами.

КС-20. Здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.

По завершенні практики у здобувачів освіти мають бути сформовані такі **програмні результати навчання:**

ПР-01. Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку.

ПР-02. Розуміти, описувати й аналізувати процеси розвитку, навчання та виховання дітей раннього і дошкільного віку з використанням базових психологічних і педагогічних категорій і понять.

ПР-03. Розуміти природу і знати вікові особливості дітей з різними рівнями розвитку, особливості розвитку обдарованих дітей.

ПР-04. Розуміти і визначати особливості провідної – ігрової та інших видів діяльності дітей дошкільного віку, способи їх використання в розвитку,

навчанні і вихованні дітей раннього і дошкільного віку.

ПР-06. Встановлювати зв'язок між педагогічними впливами та досягнутими дітьми результатами.

ПР-07. Планувати освітній процес в закладах дошкільної освіти з урахуванням вікових та індивідуальних можливостей дітей раннього і дошкільного віку, дітей з особливими освітніми потребами та складати прогнози щодо його ефективності.

ПР-12. Будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу. Оцінювати власну діяльність як суб'єкта педагогічної праці.

ПР-13. Здійснювати управління якістю освітнього процесу, керуючись психолого-педагогічними принципами його організації в системі дошкільної освіти та взаємодії з сім'єю.

ПР-16. Проектувати педагогічні заходи із залученням фахівців суміжних галузей, батьків, громадських діячів та ін. для реалізації завдань всебічного розвитку дітей.

ПР-18. Володіти технологіями організації розвивального предметно-ігрового, природно-екологічного, пізнавального, мовленнєвого середовища в різних групах раннього і дошкільного віку.

ПР-19. Збирати та аналізувати дані про індивідуальний розвиток дитини.

ПР-22. Дотримуватись умов безпеки життєдіяльності дітей раннього і дошкільного віку.

Проходження практики уможливорює формування у здобувачів освіти *soft skills*: (т. зв. «м'які навички», «соціальні навички», «універсальні навички» чи «навички успішності»):

– навички комунікації (готовність до вільної комунікації з учасниками освітнього процесу);

– лідерство та здатність брати на себе відповідальність (здатність очолити групу, вести її за собою, нести відповідальність за колективну діяльність, у т.ч.

за невдачі);

– уміння налагоджувати міжособистісні контакти; працювати в команді (здатність до роботи з оточуючими людьми, до ведення переговорів, до досягнення компромісів);

– розуміння важливості дедлайнів; здатність логічно і системно мислити (здатність знаходити та аналізувати факти, події, зміни, визначати пріоритетні та другорядні елементи у системі);

– креативність (потреба у творчості та естетичний смак, нестандартність мислення у прийнятті рішень, швидка адаптація до змін); вміння прогнозувати, гнучкість;

– дитиноцетризм у роботі вихователя (сприймання дитини як цінності, розуміння її потреб та швидкий підбір оптимальних педагогічних рішень для їх задоволення);

– адаптивність та крос-функціональність (здатність адаптуватися до умов, що швидко змінюються та є непередбачуваними, швидко та якісно вирішувати освітні завдання в кризових умовах);

– емоційний інтелект (здатність розпізнавати емоції у себе та інших людей, розуміння причин зміни емоційного стану, здатність приборкувати емоції).

Отже, проходження літньої педагогічної практики в ЗДО згідно з вимогами ОПП передбачає узагальнення та систематизацію у здобувачів освіти здобутих та формування нових практичних умінь та навичок, пов'язаних з організацією освітнього процесу в ЗДО в літній період; формування вмінь планувати та проводити режимні моменти, ігри, прогулянки, походи, спостереження (за живою, неживою природою, працею людей) та інші заходи для дітей раннього та дошкільного віку, здійснювати діагностику формування різних видів компетентностей дітей дошкільного віку, проводити консультативну та просвітницьку роботу з батьками дітей.

1.2. Зміст літньої практики

Практична підготовка студентів до організації розвитку, виховання, оздоровлення, відпочинку та загартування дітей в літній період передбачає реалізацію наступних етапів (табл.1.1).

Таблиця 1.1

Основні етапи літньої педагогічної практики

Етап/ трива лість	Зміст, основні завдання		
Підготовчий 1 день	Настановча конференція з педагогічної літньої практики в ЗДО. Ознайомлення з силябусом педагогічної практики: правами та обов'язками студента-практиканта; базами проходження практики; метою, завданням, компетентностями практики; інформаційним обсягом практики (загальна інформація, зміст практики); строками оформлення звітної документації практики; критеріями оцінювання; методичними рекомендаціями; рекомендованою літературою.		
Ознайомлювальний 1 тиждень	Ознайомлення з керівником практики від закладу вищої освіти (ЗВО), від закладу дошкільної освіти та закладом дошкільної освіти (ЗДО), де буде відбуватися практика студента.		
	<i>Завдання</i>	<i>Вид роботи</i>	<i>Результат</i>
	Інструктаж до проходження практики Ознайомлення з нормативно-правовою документацією дошкільної освіти	Опрацювання нормативно-правових документів: посадова інструкція вихователя ЗДО; план роботи вихователя на період практики; перелік ігрового та навчально-дидактичного обладнання рекомендованого для дітей дошкільного віку МОН України; документами діяльності ЗДО в літній період (Додаток Б): Про організацію охорони життя і здоров'я дітей у ДНЗ і на майданчиках. Про запобігання отруєнь дітей грибами, ягодами та отруйними	Інструктаж. Посадова інструкція (Додаток А) План роботи вихователя. Складання індивідуального плану проходження практики Коротка інформація про основні документи

		<p>рослинами .</p> <p>Про заходи до запобігання шлунково-кишкових та інфекційних захворювань.</p> <p>Про міри по попередженню випадків дитячого травматизму.</p> <p>Рекомендації по проведенню літньої оздоровчої роботи з дітьми в ЗДО:</p> <p>дошкільна освіта Міністерство освіти і науки України (mon.gov.ua)</p>	
	Знайомство з дитячою групою	<p>Підібрати цікаву форму знайомства з дітьми групи.</p> <p>Скласти список дітей.</p> <p>Розробити соціальний паспорт дітей групи.</p>	<p>Опис форми знайомства з дітьми.</p> <p>Список дітей.</p> <p>Соціальний паспорт групи</p>
	Спостереження за роботою вихователя ЗДО	<p>Спостереження за режимними моментами.</p> <p>Щоденні ранкові зустрічі дітей.</p> <p>Проведення «кола-радіості»</p> <p>Спостереження за формами роботи з оздоровлення та загартування дітей.</p> <p>Спостереження за дотриманням водно-питного режиму та санітарно-гігієнічних вимог до утримання іграшок та ігрових майданчиків в ЗДО.</p>	Ведення спостережень
Основний 5 тижнів	<i>Освітня, оздоровча, дозвілєва робота студента-практиканта в дитячій групі ЗДО</i>		
	Проведення режимних моментів в ЗДО	<ol style="list-style-type: none"> 1.Прийом дітей, огляд, ігри, ранкова гімнастика. 2. Підготовка до сніданку, сніданок. 3.Ігри та дитячі види діяльності. 4.Підготовка та проведення прогулянки та інших форм. 5. Повернення з прогулянки/інших форм. 6.Підготовка до обіду і обід. 7. Підготовка до сну, денний сон. 8.Підйом після сну, водні 	<p>Опис проведення режимних моментів в ЗДО (методичні матеріали на допомогу студентам у Додатках В-Д).</p>

		процедури, загартовуючі заходи. 9. Ігри, самостійна діяльність дітей 10. Підготовка до вечері, вечеря 11. Зустріч з батьками і проведення дітей додому.	
<i>Оздоровча та загартувальна робота</i>			
1. Проведення оздоровчих та загартувальних заходів		1. Організація вмивання. Формування культурно-гігієнічних навичок у процесі вмивання. Обтирання. 2. Проведення ранкової гімнастику з елементами танцю, аеробіки на свіжому повітрі. 3. Ходіння босоніж, обливання стоп ніг. 4. Прогулянки, свята на свіжому повітрі, а в непогоду - у приміщеннях. 5. Ходьба по «Доріжці здоров'я» з повітряними та сонячними ваннами. 6. Дихальна гімнастика та валеохвилинки. 7. Пальчикова гімнастика. 8. Оздоровчий біг. 9. Розвиток рухів в ігровому сюжеті або за рухливих ігор. 10. Індивідуальна робота з дитиною з розвитку рухів.	Конспекти проведення окремих загартувальних заходів
<i>Освітньо-виховна робота</i>			
1. Проведення прогулянок, піших переходів, екскурсій.		Провести : – пізнавальну прогулянку, прогулянку-спостереження, прогулянку-дослідження та ін.; – піших перехід; – екскурсію.	Конспект одного з видів прогулянки і пішого переходу; екскурсії
2. Проведення освітніх занять		Допомога вихователю у проведенні: занять з Ознайомлення з природою, Художньо-продуктивної діяльності, Здоров'я та фізичного розвитку. Дидактична гра за сюжетними картинками «Здорове харчування, яке воно?». Екологічне свято «Про природу	Конспекти занять. Конспект екологічного

		дбаємо й власне здоров'я оберігаємо». Робота з екологічною казкою (на вибір здобувача освіти): гра-бесіда за сюжетом казки; розповідь казки, її театралізація, гра-драматизація та ін.	свята або роботи з екологічною казкою
	3. Проведення виховних справ	Організація роботи дітей на присадибній ділянці. Гра-бесіда «Усе про здоров'я знаю – своє здоров'я зберігаю». Казкова подорож у Країну здорового способу життя. Відверта розмова «Як здоров'я маємо не дбаємо, а як втратимо, то плачемо». Бесіда «Власне тіло я вивчаю і його оберігаю». Пізнавальна бесіда з батьками і дітьми «Здоров'я плекати допомагають мама й тато». Спільна акція з батьками з використанням ілюстрацій до казок «Ми відповідальні за своє здоров'я».	Фотозвіт та конспект однієї з виховних справ
Підсумковий	Підведення підсумків літньої педагогічної практики в ЗДО. Оформлення документів з практики з перевіркою керівника від ЗВО. Круглий стіл з підсумками практики		

1.3. Види (форми) індивідуальних завдань та вимоги до оцінювання практики

У процесі проходження практики студентам потрібно підготувати та презентувати портфоліо особистісного зростання (Конспекти занять, підготовлені наочні та методичні матеріали для проведення оздоровчої, загартувальної, виховної, освітньої, дозвіллевої діяльності дітей раннього віку, молодшого та старшого дошкільного віку (Кожен здобувач вищої освіти-практикант розробляє наочні або методичні матеріали, потреба у яких виявляється у ході проведення оздоровчої, загартувальної та дозвіллевої діяльності у віковій групі).

Кількість балів за виконання завдань літньої педагогічної практики в ЗДО

Зміст роботи, що оцінюється	К-сть балів
1. Теоретична підготовка: знання фахових методик; володіння матеріалом у процесі проведення різних форм оздоровчої, загартувальної, освітньої, дозвіллевої діяльності (режимних моментів, спостережень, прогулянок, екскурсій, ігор, піших переходів, занять з мистецьких галузей та фізичної культури) тощо.	5
2. Психолого-педагогічна майстерність: – педагогічний такт; – комунікабельність; – емпатійність; – неконфліктність тощо.	5
3. Особистісні характеристики: – дисциплінованість під час проходження практики; – ініціативність; – самостійність; – професійна спрямованість; – інноваційність тощо	4
4. Оцінювання процесу проходження практики: – проведення режимних моментів; – проведення занять з Ознайомлення з природою, Художньо-продуктивної діяльності та Здоров'я та фізичного розвитку дітей; – проведення виховних справ; – проведення за гартувальних, оздоровчих та дозвіллевих заходів; – проведення прогулянок, екскурсій, піших переходів; – проведення ігор; – проведення спостережень.	50
5. Оцінювання звітної документації: – 3 плани-конспект занять з Ознайомлення з природою, Художньо-продуктивної діяльності та Здоров'я та фізичного розвитку дітей; – план проведення спостереження; – план-конспект проведення індивідуального заняття з фізичного розвитку дитини; – план-конспект прогулянки (пішого переходу, екскурсії); – 3 плани-конспекти проведення різних видів ігор; – підібрані пальчикові ігри (10 ігор різного спрямування).	Усього:22 5 3 1 1 4 5 1 2
6. Оцінювання допоміжної документації: – загальне оформлення щоденника; – оформлення допоміжної документації (конспекти, наочний матеріал, схеми, знімки тощо).	4
7. Захист практики як представлення проекту власного портфоліо (ІНДЗ)	10
Сума балів:	100

Оцінювання рівня сформованості інтегральної, загальної та фахових компетентностей з літньої педагогічної практики передбачає оцінювання 7 основних пунктів (див. табл. 1.2) і надає можливість студентам отримати максимум 100 балів.

**ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЗДОБУВАЧІВ
ВИЩОЇ ОСВІТИ В ЗДО У ЛІТНІЙ ПЕРІОД
РОЗДІЛ II.**

**2.1. Щоденний зміст проходження літньої педагогічної практики в
ЗДО**

1 день

6 травня 2024 р.

Настановча конференція з літньої педагогічної практики

- 1. Ознайомлення з метою і завданнями літньої педагогічної практики в ЗДО.**
- 2. Інструктаж із техніки безпеки _____
(керівник практики з університету)**
- 3. Ознайомлення з базою практики**

ЗДО	
Адреса	
Директор	
Методист	
Вихователь 1	
Вихователь 2	

2 день
7 травня 2024 р.

1. Ранкова зустріч дітей

Добридень, добридень, добридень скажу,

Як ранок настане в садочок іду.

Тут вуха, тут носик, а тут голова,

Тут ручки, тут ніжки, тут є і п'ята.

Діти вітаються по колу, звертаються один до одного на ім'я і торкаються долоньками.

– Доброго ранку, Коля. Мені дуже приємно тебе бачити.

– Доброго ранку, Максим. Я рада, що ти прийшов.

Вихователь: Я також рада бачити всіх вас.

Обговорення правил ранкової зустрічі.

Нашим привітанням ми створили спокійний, гарний настрій, адже якусь важливу справу краще починати з гарним настроєм. А тепер згадаємо правила наших ранкових зустрічей, а допоможуть нам в цьому малюнки – схеми:

- уважно слухати один одного;
- піднімати руку, якщо хочеш щось сказати;
- говорити голосно і чітко.

2. Рефлексійне коло («коло радості»)

Виглянуло сонечко (підняли руки вгору)

Подув легенький вітерець (терти долоні)

Іду на галявину (рухи ходи).

На галявині ростуть квіти(долонями показуємо –імітуємо квіти)

Над квітами літають метелики (махаємо руками як крильцями метелики).

Пішов дощик (кап, кап, кап,..)пішов ще сильніше.

І мені довелося йти під дощем (рухи ходи)

3. Ознайомлення з дітьми _____ групи

(вказати список дітей групи)

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

6. _____

7. _____

8. _____
9. _____
10. _____
11. _____
12. _____
13. _____
14. _____
15. _____
16. _____
17. _____
18. _____
19. _____
20. _____
21. _____
22. _____
23. _____
24. _____
25. _____

4. Спостереження за проведенням режимних моментів

– зустріч дітей

Обов'язковими компонентами ранкового прийому є

бесіди з дітьми і батьками — емоційне й енергетичне передавання дитини «з рук до рук» має стратегічне і тактичне значення;

індивідуальне спілкування з дитиною — рівень довіри дитини до дорослого визначає подальший формат взаємодії;

групове спілкування з дітьми — налагодження міжособистісного простору.

3 день

8 травня 2024 р.

1. Проведення режимних моментів:

– зустріч дітей.

2. Рефлексійне коло («коло радості»)

3. Соціальний паспорт групи

» ЗДО № __ «_____»

№ з/п	Категорії дітей	Кількість дітей
1.	Кількість дітей	
2.	Багатодітні сім'ї/ кількість у них дітей	
3.	Малозабезпечені сім'ї/ кількість у них дітей	
4.	Неповні сім'ї (розлучені, самотні матері)/ кількість у них дітей	
5.	Діти, батьки яких загинули під час виконання службових обов'язків	
6.	Кількість батьків за кордоном/кількість у них дітей	
7.	Кількість сімей за кордоном/кількість у них дітей	
8.	Кількість сімей-переселенців/кількість у них	

	дітей	
9.	Інше:	

4. Спостереження за освітнім процесом

4. Організація дозвілля, загартування і відпочинку дітей

5. Рефлексія. Враження про проведений день

4 день
9 травня 2024 р.

1. Проведення режимних моментів:

– зустріч дітей.

2. Рефлексійне коло («коло радості»)

3. Спостереження за освітнім процесом

5 день
10 травня 2024 р.

1. Проведення режимних моментів:

– зустріч дітей.

2. Рефлексійне коло («коло радості»)

3. Спостереження за освітнім процесом

4. Організація дозвілля, загартування і відпочинку дітей

5. Спостереження за життям на вулиці

6. Рефлексія

6 день

13 травня 2024 р.

1. Проведення режимних моментів:

– зустріч дітей.

2. Рефлексійне коло («коло радості»)

3. Проведення занять з Ознайомлення з природою або Художньо-продуктивної діяльності або Здоров'я та фізичного розвитку.

4. Організація оздоровлення дозвілля, загартування і відпочинку дітей

5. Спостереження за комахами

6. Рефлексія

Враження про проведений день

7день

14 травня 2024 р.

1. Проведення режимних моментів:

– зустріч дітей.

2. Рефлексійне коло («коло радості»)

3. Проведення занять з Ознайомлення з природою або Художньо-продуктивної діяльності або Здоров'я та фізичного розвитку

8 день

15 травня 2024 р.

1. Проведення режимних моментів:

– зустріч дітей.

2. Рефлексійне коло («коло радості»)

3. Організація та проведення пізнавальних екскурсій

4. Організація дозвілля, оздоровлення та відпочинку дітей

5. Використання методу піскової терапії (сендплей) для виготовлення

6 Рефлексія

Враження про проведений день

9 день
16 травня 2024 р.

1. Проведення режимних моментів:

– зустріч дітей.

2. Рефлексійне коло («коло радості»)

3. Організація та проведення навчальних занять

4. Організація дозвілля, оздоровлення та загартування дітей

5. Розучування руханок

6. Рефлексія

Враження про проведений день

10 день

17 травня 2024 р.

1. Проведення режимних моментів:

– зустріч дітей.

2. Рефлексійне коло («коло радості»)

3. Організація освітнього процесу

4. Організація оздоровлення, відпочинку та дозвілля дітей

5. Розучування скоромовок

6. Рефлексія

Враження про проведений день

11 день

20 травня 2024 р.

1. Проведення режимних моментів:

– зустріч дітей.

2. Рефлексійне коло («коло радості»)

3. Організація оздоровлення, дозвілля і відпочинку дітей

14 день

23 травня 2024 р.

1. Проведення режимних моментів:

– зустріч дітей.

2. Рефлексійне коло («коло радості»)

3. Дихальна гімнастика та валеохвилинки

15 день

24 травня 2024 р.

1. Проведення режимних моментів:

– зустріч дітей.

2. Рефлексійне коло («коло радості»)

3. Організація дозвілля і відпочинку дітей (*Робота з екологічною казкою (на вибір здобувача освіти)*)

План роботи з казкою

Назва казки.

Мета: сформувати знання про _____;

розвивати _____;

виховувати _____.

Хід заняття

Вступне слово вихователя

Слухання казки

Практичне завдання «Допоможемо казковим героям вийти із складної ситуації»

Основна частина

Підсумок

4. Організація дозвілля та відпочинку дітей

17 день

28 травня 2024 р.

1. Проведення режимних моментів:

– зустріч дітей.

2. Рефлексійне коло («коло радості»)

3. Організація дозвілля і відпочинку дітей

Дидактична гра за сюжетними картинками «Здорове харчування, яке воно?».

18 день

29 травня 2024 р.

1. Проведення режимних моментів:

– зустріч дітей.

2. Рефлексійне коло («коло радості»)

3. Організація дозвілля і відпочинку дітей

Екологічне свято «Про природу дбаємо й власне здоров'я оберігаємо».

20 день

31 травня 2024 р.

1. Проведення режимних моментів:

– зустріч дітей.

2. Рефлексійне коло («коло радості»)

3. Організація дозвілля і відпочинку дітей

Пізнавальна бесіда з батьками і дітьми «Здоров'я плекати допомагають мама й тато».

21 день

3 червня 2024 р.

1. Проведення режимних моментів:

– зустріч дітей.

2. Рефлексійне коло («коло радості»)

3. Організація дозвілля і відпочинку дітей

Відверта розмова «Як здоров'я маємо не дбаємо, а як втратимо, то плачемо».

24 день

6 червня 2024 р.

1. Проведення режимних моментів:

– зустріч дітей.

2. Рефлексійне коло («коло радості»)

3. Організація дозвілля і відпочинку дітей

26 день

10 червня 2024 р.

- 1. Проведення режимних моментів:**
– зустріч дітей.

- 2. Рефлексійне коло («коло радості»)**

- 3. Організація дозвілля і відпочинку дітей**

- 4. Інші види відпочинку, дозвілля та оздоровлення**

ПІСЛЯМОВА

Сучасна професійна підготовка фахівців за спеціальністю 012 Дошкільна освіта повинна створювати максимально сприятливі умови для розвитку особистості студента, забезпечувати підготовку, відповідну інноваційним вимогам до сучасного педагога-вихователя, його професійно-особистісним якостям, а також забезпечувати високий рівень компетентності студентів. Одним з головних системоутворюючим елементом професійної підготовки вихователя є педагогічна практика в ЗДО (літня).

Мета і обсяг практики визначається освітньо-професійною програмою підготовки майбутнього вихователя ЗДО. Літня педагогічна практика здобувачів освіт за спеціальністю Дошкільна освіта спрямована на забезпечення безперервності і послідовності оволодіння студентами компетентностями організації освітньої роботи в літній період та оздоровлення, загартування, відпочинку і дозвілля дітей дошкільного віку.

З метою ефективної організації та проходження здобувачами освіти літньої педагогічної практики в ЗДО та на основі узагальнення науково-педагогічних досліджень й педагогічного досвіду у методичному посібнику «Коуч-щоденник літньої педагогічної практики в закладах дошкільної освіти» розкриті теоретичні основи, методичні вимоги та практичні рекомендації для проходження літньої педагогічної практики в ЗДО.

РЕКОМЕНДОВАНА ТА ВИКОРИСТАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Базовий компонент дошкільної освіти України (2021 від 12 січня). <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/bazovij-komponent-doshkilnoyi-osviti-v-ukrayini>
2. Богуш А., Гавриш Н., Котик Н. Методика організації художньо-мовленнєвої діяльності дітей у дошкільних навчальних закладах: підручн. для студ. вищ. навч. закладів факультетів дошкільної освіти]. К.: Видавничий Дім «Слово», 2006. 304 с.
3. Вільчковський Е. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку: навч. посіб. Суми : ВТД «Університетська книга», 2019. 428 с.
4. Гаращенко Л. Заняття з фізичної культури ігрового типу для дітей дошкільного віку. К.: НФВ «Славутич- Дельфін», 2008. 124 с.
5. Гнізділова О. А. Методика організації експериментально-дослідницької діяльності дошкільників у природі. Інноваційні технології дошкільного виховання: навчально-методичний посібник. Полтава, 2011. Випуск 5. С. 44 – 64.
6. Дитина: Освітня програма для дітей від 2 до 7 років / Наук. кер. проекту Огнев'юк В.О.; авт. кол. Г. В. Беленька, О. Л. Богініч, Н. І. Богданець-Білокаленко [та ін.]; наук. ред.: Г. В. Беленька, М. А. Машовець ; Мін. осв. і науки Укр.; Київ. ун-т ім. Грінченка. К.: Київ. ун-т ім. Грінченка, 2020. 440с.
7. Дичківська І. Інноваційні педагогічні технології : підручник. 3-тє вид., випр. К.:Академвидав, 2015. 304 с.
8. Інструкція з організації роботи та дотримання вимог з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності у закладах дошкільної освіти (листа МОН № 1/11 -1491 від 14.02. 2019).

9. Короткова Н.А. Сюжетно-рольова гра старших дошкільників /Н.А. Короткова *Дитина в дитячому садку*. 2016. № 2. С. 84 – 87.

10. Крутій К., Стеценко І. STREAM – освіта для дошкільників або «Стежинки у Всесвіт». *STEM-освіта: стан впровадження та перспективи розвитку*: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції, 9 – 10 листопада 2017 року. К.: ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти», 2017. С. 60 – 64.

11. Маценко Т.М., Веткова Н.О., Мельникова А.Г., Завірюха Т.С. Ігротека вихователя ДНЗ. Система розвивальних ігор для дітей 5-6-ти років. Старша група: Посібник для студ. вищ. навч. закладів . Х.: Вид. група «Основи». 2017. 144 с.

12. Організація і керівництво педагогічною практикою студентів спеціальності «Дошкільна освіта» / А.П. Кошель, В.М. Кошель Чернігів: Чернігівський національний педагогічний університет імені Т.Г.Шевченка, 2017. 73с.

13. Павелків Р.В., Цигипало О.П. Дитяча психологія: підручник. К.: Академвидав, 2015. 400 с.

14. Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки: https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/08/2022_Polozh_pro_otzin_%D0%A0%D0%B5%D0%B4_%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%9C%D0%95%D0%94.pdf .

15. Положення про проведення практики здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки: <https://ed.vnu.edu.ua/%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0>.

16. Постанова «Про затвердження Порядку організації діяльності інклюзивних груп у закладах дошкільної освіти» (№ 530 від 10 квітня 2019 р.) № 530-2019-п від 10.04.2019

17. Пояснювальна записка до складання силабусу навчальної/ педагогічної практики: https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/27_%D0%A1%D0%B8%D0%BB%D0%B0%D0%B1%D1%83%D1%81_%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B8_2020_%D1%80%D0%B5%D0%B4.pdf

18. Про затвердження гранично допустимого навчального навантаження на дитину у дошкільних навчальних закладах різних типів та форми власності (Наказ МОН № 446 від 20.04.15 року)

19. Програма розвитку дітей дошкільного віку «Впевнений старт» / О. О. Андриєтті, О.П. Голубович, О. П. Долинна, Т. В. Дяченко, Т. С. Ільченко, Г. Є. Іванова, Г.М. Лисенко, Т. В. Панасюк, Г. В. Петрова, Т. О. Піроженко, Н. М. Романко, Н.А. Случинська, Н.І. Трикоз. Тернопіль: Мандрівець, 2017. 104 с.

20. Рекомендація про організацію дистанційної дошкільної освіти <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/distancijna-osvita>.

21. Семенова Н.І. Формування здорової особистості дитини старшого дошкільного віку у взаємодії закладу дошкільної освіти та сім'ї. Луцьк : Твердиня, 2018. 256 с.

22. Семенова Н.І., Брушневська І.М. Корекційна валіза вихователя дошкільного навчального закладу. Луцьк : Друк Формат. 2017 р. 308 с.

23. Система розвивально-ігрових занять з ейдетики для дітей старшого дошкільного віку: Посіб. для студ. вищ. навч. закладів/Уклад.: Н.В. Стаднік, Г.В.Беленька, Ю.О. Волинець. К.:ЦП «Компринт», 2018.

24. Танько Т., Тарарак Н., Лірана І. Педагогічна практика в закладах дошкільної освіти: програма та методичні рекомендації для викладачів і здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти першого року навчання (спеціальність 012 Дошкільна освіта). Харків : ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2023. 61 с. <https://dspace.hnpu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/e6174020-7918-4b21-b357-239e43d60fdb/content>

ІНТЕРНЕТ РЕСУРСИ

1. <http://library.lutsk.ua>. Бібліотека Волинського національного університету: веб-сайт.
2. <http://www.mon.gov.ua>. Міністерство освіти і науки України: веб-сайт.
3. www.nbu.gov.ua. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: веб-сайт.
4. <http://www.osvita.org.ua>. Освітній портал™ – освіта в Україні, освіта за кордоном: веб-сайт.
5. www.learning.ua/. Найбільша освітня платформа для дошкільників
6. hvchy.com.ua/. **Вчи.юа** – онлайн-платформа, де діти старшого дошкільного віку та учні початкових класів вивчають математику в інтерактивній формі
7. <http://abetka.ukrlife.org/>. **«Весела абетка»** – українські абетки, казки, читанки, скоромовки, загадки, прислів'я.
8. <http://levko.info>. **«Левко»** – дитячий сайт, що пропонує багатий вибір дитячих ігор, лічилок, загадок, віршів, казок, аудіо та відео матеріалів, а також тут можна знайти поради до різноманітних саморобок, розмальовки, найпростіші кулінарні рецепти для малечі, матеріали для дитячих свят.
9. <http://sonyashnik.com>. **«Соняшник»** – розваги для дітей: книжки, аудіо, відео, ігри.
10. <http://kazkar.info/>. **«Казкар»** – зібрання найкращих казок з усього світу: англійські, німецькі, французькі, індійські та наші рідні українські казки. Не забули і про великих казкарів: Шарль Перро, брати Гримм, Леся Українка.
11. <http://derevo-kazok.com.ua/> **«Дерево казок»** – на ресурсі зібрано безліч казок українських та зарубіжних авторів. Твори можна слухати онлайн, читати та навіть дивитися відео.
12. <https://pustunchik.ua/>. **Дитячий портал «Пустунчик»** – фоно- та відеотека українською мовою. Завдання у вигляді вікторин та тестів.

ДОДАТКИ

Додаток А

Посадова інструкція вихователя ЗДО

I. Загальні положення

1. Посадову інструкцію розроблено на основі тарифно-кваліфікаційної характеристики вихователя дошкільного навчального закладу та Законами України “[Про освіту](#)”, “[Про дошкільну освіту](#)”, Положенням про дошкільний навчальний заклад (із змінами), затвердженим Постановою КМ України від 12.03.2003 р. № 305, статутом, Правилами внутрішнього трудового розпорядку та іншими нормативно-правовими актами. Під час розробки інструкції враховано рекомендації щодо організації служби охорони праці в дошкільному навчальному закладі.

1.1. На посаду вихователя дошкільного навчального закладу призначається особа, яка має відповідну повну вищу або середню (неповну вищу) педагогічну освіту за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра, спеціаліста, бакалавра або молодшого спеціаліста, а також стан здоров'я якої дозволяє виконувати професійні обов'язки.

1.2. Вихователь дошкільного навчального закладу призначається наказом.

1.3. Вихователь підпорядковується завідувачу дошкільного навчального закладу або особі, яка його замінює.

II. Завдання та обов'язки вихователя дошкільного навчального закладу

Вихователь:

2.1. Несе повну відповідальність за охорону життя та здоров'я, виховання й навчання дітей своєї вікової групи відповідно до статуту дошкільного навчального закладу, програм виховання та навчання в дошкільному навчальному закладі.

2.2. Здійснює планування своєї роботи. Веде обов'язкову документацію згідно з Наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 01.10.2012 р. №1059

- план роботи;
- книгу відомостей про дітей та їхніх батьків;
- журнал обліку щоденного відвідування групи дітьми;
- листок здоров'я вихованців.
- картотеку дидактичних ігор, методичних розробок (конспекти різних видів роботи з дітьми)

2.3. Своєчасно та регулярно надає адміністрації план роботи (перспективний, календарний) для затвердження (не пізніше 5-го числа кожного місяця).

2.4. Здійснює освітню та оздоровлювальну роботу, враховуючи вікові особливості дітей.

2.5. Забезпечує разом із медичним персоналом збереження та зміцнення здоров'я вихованців, регулярно інформує батьків про стан здоров'я дітей.

2.6. Регулярно проводить оздоровлювальні та загартувальні заходи, рекомендовані медичним персоналом та відповідно до системи оздоровлювальної роботи в дошкільному навчальному закладі.

2.7. Сприяє створенню сприятливої атмосфери та психологічного клімату в групі для фізичного, психологічного, інтелектуального розвитку кожної дитини.

2.8. Вивчає особливості розвитку кожної дитини, стан її здоров'я, емоційне самопочуття, висвітлює отримані результати в моніторингу.

2.9. Реалізує індивідуальний оздоровлювальний та освітній маршрут кожного вихованця.

2.10. Організовує виконання режиму дня. Старанно готується до занять, свят.

2.11. Допмагає кожному вихованцю адаптуватися в колективі, зайняти соціальний статус серед однолітків, що задовольняє його.

2.12. Організовує, з урахуванням вікових особливостей, роботу дітей із самообслуговування, дотримання вимог з охорони праці та техніки безпеки.

2.13. Будує відносини з вихованцями на основі співдружності, поваги до особистості дитини та надає їм свободу розвитку відповідно до їхніх індивідуальних особливостей.

2.14. Організовує роботу із забезпечення розвивального середовища в групі, бере участь у його перетворенні відповідно до вікових потреб дітей, рівня їхнього розвитку та вимог програми, за якими працює дошкільний навчальний заклад.

2.15. Організовано передає дітей вихователю, що замінює його, з відповідними (за наявності) зауваженнями й пропозиціями.

2.16. Інструктує, в доступній для дітей формі, з питань охорони праці та техніки безпеки на заняттях та в індивідуальній діяльності.

2.17. Оперативно інформує завідувача дошкільного навчального закладу про кожний нещасний випадок, разом з медсестрою здійснює заходи з надання першої допомоги.

2.18. Постійно підвищує свою професійну кваліфікацію, вивчає методичну літературу. Бере участь у роботі педради дошкільного навчального закладу, методичних об'єднаннях дошкільного навчального закладу, району.

2.19. Проводить якісний ранковий фільтр, приймає дітей від батьків у встановленому порядку.

2.20. Забезпечує взаємодію з батьками. Проводить групові збори, консультації для батьків, оформляє інформаційний матеріал, веде групову й індивідуальну роботу з батьками з питань виховання дітей у сім'ї.

2.21. Дотримується етичних норм поведінки в дошкільному навчальному закладі, у побуті, загальних місцях, які відповідають суспільному становищу педагога.

2.22. Несе відповідальність за збереження матеріальних цінностей, що знаходяться в групі, на майданчику дошкільного навчального закладу.

2.23. Дбає про особисту безпеку й здоров'я, а також про безпеку й здоров'я людей, що оточують у процесі виконання будь-яких робіт чи під час перебування на території закладу.

2.24. Знає і виконує вимоги нормативно-правових актів з охорони праці, правила поведінки з машинами, механізмами, устаткуванням та іншими засобами виробництва, користується засобами колективного та індивідуального захисту.

2.25. Виконує вимоги статуту, Правила внутрішнього трудового розпорядку, умови контракту чи трудового договору.

2.26. Дотримується педагогічної етики, норм загальнолюдської моралі, поважає гідність дитини та її батьків.

2.27. Забезпечує емоційний комфорт, захист дитини від будь-яких форм експлуатації та дій, які шкодять її здоров'ю, а також від фізичного та психологічного насильства.

2.28. Виконує доручену йому роботу сам і не передоручає її іншим особам за винятком випадків, передбачених чинним законодавством.

2.29. Виконує накази та розпорядження адміністрації.

2.30. Впроваджує в освітньо-виховний процес інновації й методики, бере участь в оснащенні групових приміщень необхідним дидактичним та демонстраційним матеріалом відповідно до розділів програми.

2.31. Своєчасно проходить медичний огляд.

2.32. Вміє користуватися засобами пожежогасіння, володіє навичками надання першої медичної допомоги.

2.33. Дотримується санітарно-гігієнічних вимог щодо утримання приміщень груп, організації харчування, культурно-гігієнічних навичок.

III. Права вихователя в садочку

Вихователь має право:

3.1. На рівність у трудових правах незалежно від національності, соціального походження, віросповідання, політичних переконань.

- 3.2. На отримання роботи згідно з документом про освіту.
- 3.3. На звільнення з роботи за власною ініціативою згідно із чинним трудовим законодавством.
- 3.4. На отримання відповідної зарплати за працю з доплатами й надбавками згідно із чинним законодавством.
- 3.5. На матеріальне забезпечення у випадку хвороби, повної або часткової втрати працездатності, у старості.
- 3.6. На матеріальну допомогу і винагороду згідно із чинним законодавством та Статутом дошкільного навчального закладу.
- 3.7. Звертатися до суду для захисту своїх трудових прав.
- 3.8. На щорічну оплачувану відпустку згідно із графіком.
- 3.9. На відпустку по догляду за дитиною віком до 3–6 років.
- 3.10. На відпустку 7-ми календарних днів як одинока мати згідно з Законом України “Про відпустки”.
- 3.11. На відпустку без збереження заробітної плати 14-ти календарних днів згідно із Законом України “Про відпустки”.
- 3.12. На вільний вибір педагогічно доцільних форм, методів і засобів роботи з дітьми.
- 3.13. На участь у роботі органів самоврядування закладу.
- 3.14. На підвищення фахового рівня шляхом проходження чергової курсової підготовки (один раз на п’ять років), участь у методичних об’єднаннях тощо.
- 3.15. На підвищення кваліфікаційного рівня, шляхом атестації відповідно до освітнього рівня, фахової майстерності згідно з Положенням про атестацію педагогічних кадрів.
- 3.16. На проведення, у встановленому порядку, науково-дослідницької, експериментальної, пошукової роботи.
- 3.17. Вносити пропозиції щодо поліпшення роботи дошкільного навчального закладу.

3.18. Одержувати заохочення та нагороди за старанне й зразкове виконання своїх службових обов'язків.

3.19. Входити в об'єднання професійних спілок та бути членом інших об'єднань громадян, діяльність яких не заборонена законодавством України.

3.20. На захист професійної честі та власної гідності.

3.21. Користуватися іншими правами, що не суперечать законодавству України.

3.22. Отримувати консультативну допомогу від завідувача, вихователя-методиста, практичного психолога та інших спеціалістів дошкільного навчального закладу.

3.23. Знайомитися зі скаргами та іншими документами, що містять оцінку його роботи, давати пояснення щодо змісту цих документів.

3.24. Працювати за сумісництвом.

IV. Відповідальність

У встановленому законодавством України порядку вихователь відповідає:

4.1. За життя та здоров'я дітей, дотримання їхніх прав та свобод на підставі законодавства України.

4.2. Дисциплінарно – в порядку, визначеному трудовим законодавством, за:

– невиконання або неналежне виконання без поважних причин статуту та Правил внутрішнього трудового розпорядку, законних розпоряджень завідувача дошкільного навчального закладу та інших локальних нормативних актів, посадових обов'язків, установлених цією інструкцією, в тому числі невиконання наданих прав;

– невідповідне використання форм, методів та заходів в організації освітнього процесу віковим, психофізичним можливостям дітей;

– реалізацію освітніх програм з низькою якістю та в неповному обсязі;

– неякісну підготовку дошкільного навчального закладу до навчального року та літньої оздоровлювальної кампанії;

– збитки, завдані дошкільному навчальному закладу або учасникам освітнього процесу у зв'язку з виконанням (невиконанням) своїх посадових обов'язків;

– невиконання, порушення цієї посадової інструкції;

– грубе порушення трудових обов'язків. Як вид дисциплінарного покарання – звільнення із займаної посади.

4.3 За дотримання техніки безпеки, пожежної безпеки, охорони праці, санітарних норм і правил, виконання Правил внутрішнього трудового розпорядку дошкільного навчального закладу.

4.4. За збереження закріпленого за ним майна.

V. Повинен знати:

5.1. Дошкільну педагогіку, дитячу психологію, вікову фізіологію, санітарію та гігієну, правила охорони життя й зміцнення здоров'я дітей.

5.2. Цілі, принципи, зміст виховання та навчання дошкільнят.

5.3. Методи, форми, засоби здійснення навчально-виховного процесу, організації спілкування, ігор, художньо-ігрової творчості, занять, праці дітей, відповідні програмно-методичні матеріали і документи, досвід провідних педагогів.

5.4. Індивідуальні характеристики вихованців.

5.5. Соціальні, культурні, інші умови навчально-виховного процесу.

5.6. Організацію управління.

5.7. Законодавчі й нормативно-правові акти та документи з питань навчання й виховання.

5.8. Державну мову.

VI. Кваліфікаційні вимоги до вихователя в дитячому садочку

6.1. Вихователь повинен мати повну вищу або середню педагогічну освіту, бути професійно компетентним, забезпечувати нормативні рівні й стандарти виховання та навчання дітей дошкільного віку, відповідати загальним етичним та культурним вимогам до педагогічних працівників.

6.2. Вихователь II категорії повинен мати повну вищу педагогічну освіту, як правило, зі спеціальності “Педагогіка і психологія (дошкільна)”, виявляти достатній професіоналізм, використовувати сучасні форми, методи виховання й навчання дітей, досягати вагомої результативності у педагогічній діяльності, відзначатися загальною культурою, моральними якостями, що служать прикладом для наслідування. Стаж педагогічної роботи – не менше 3-х років.

6.3. Вихователь I категорії повинен мати повну вищу педагогічну освіту, як правило, зі спеціальності “Педагогіка і психологія (дошкільна)”, виявляти ґрунтовну професійну компетентність, добре володіти ефективними формами, методами виховання й навчання дітей, досягати значних результатів у розв’язанні педагогічних завдань, відзначатися загальною культурою, моральними якостями, що служать прикладом для наслідування. Стаж педагогічної роботи – не менше 5-ти років.

6.4. Вихователь вищої категорії повинен мати повну вищу педагогічну освіту зі спеціальності “Педагогіка і психологія (дошкільна)”, виявляти високий рівень професіоналізму, ініціативи, творчості, досконало володіти ефективними формами, методами виховання й навчання дітей, забезпечувати високу результативність, якість своєї праці, відзначатися загальною культурою, моральними якостями, що служать прикладом для наслідування. Стаж педагогічної роботи – не менше 8-ми років.

VII. Взаємовідносини та (зв’язки за посадою)

Вихователь:

7.1. Працює в режимі нормованого робочого дня за графіком.

7.2. Зобов’язаний вчасно повідомляти завідувача дошкільного навчального закладу про свою хворобу, або іншу причину неявки на роботу.

7.3. Може змінювати графік роботи лише за погодженням з адміністрацією дошкільного навчального закладу.

7.4. Взаємодіє з батьками вихованців або особами, які їх замінюють.

7.5. Отримує від адміністрації дошкільного навчального закладу матеріали нормативно-правового та організаційного методичного характеру, знайомиться під підпис з відповідними документами.

7.6. Систематично обмінюється інформацією з питань, що входять в його компетенцію, з адміністрацією, педагогічними працівниками та іншими спеціалістами дошкільного навчального закладу.

7.7. Терміново інформує завідувача дошкільного навчального закладу та відповідні служби про всі нещасні випадки, пов'язані з життям та здоров'ям дітей.

**Як організувати діяльність ЗДО в літній період
в умовах воєнного стану: сім напрямів роботи
(рекомендації МОН: [https://ezavdnz.expertus.com.ua/npd-
doc?npid=25434](https://ezavdnz.expertus.com.ua/npd-doc?npid=25434))**

Одне з основних завдань, яке стоїть перед керівниками дитсадкі організувати в умовах воєнного стану освітній процес у ЗДО в літній період з максимальною користю для дітей і забезпечити безпеку всіх його учасників.

1. Створіть безпечний освітній простір

Забезпечте у закладі умови, що: запобігатимуть будь-яким видам фізичної, психологічної, інформаційної, соціальної, моральної, матеріальної небезпеки всіх учасників освітнього процесу; забезпечуватимуть захищеність від негативних впливів; створюватимуть комфортність для життя і розвитку особистості. Визначте та усуньте всі ризики, проблеми, труднощі та перешкоди, щоб збільшити відчуття захищеності в учасників освітнього процесу. Стежте, щоб вихователі організовували і супроводжували дітей до захисної споруди, якщо під час сигналу тривоги діти перебувають на подвір'ї закладу. Помічники вихователів повинні зустрічати їх та допомагати їм у приміщенні закладу.

Укриття ЗДО розраховано лише на здобувачів освіти та працівників. Батьки не можуть забрати дитину з укриття під час повітряної тривоги, а педагог не може відпустити дитину з укриття навіть на прохання батьків, адже він не має права залишати інших дітей без нагляду та уваги.

Рекомендуйте педагогам в укритті пропонувати дітям різні активності — ігрову, пізнавальну, образотворчу, театралізовану тощо. Порадьте педагогам переключати увагу дітей на інші звуки, якщо діти стривожені через гучні звуки сирени. Можна використовувати такі прийоми, як: хоровий спів або промовляння добре знайомого віршика; потішки, говоріння пошепки; імітація звуків тварин або природи (дощ, вітер); прослуховування дитячих музичних

творів тощо. Щоб знизити напруження, можна читати художню літературу, супроводжуючи спільною творчою або пошуковою діяльністю дітей, театралізацією, ілюструванням, руханками тощо.

2. Створіть умови для оздоровлення дітей у літній період.

Спрямуйте діяльність закладу на організацію змістовного, різноманітного буття з метою оздоровлення дітей дошкільного віку, забезпечення активного відпочинку, закріплення, уточнення, розширення запасу набутих упродовж навчального року знань, уявлень про навколишній світ і самих себе, збагачення досвіду застосування практичних умінь, навичок у процесі різних видів дитячої діяльності: рухової, ігрової, пізнавальної, комунікативно-мовленнєвої, художньої, предметно-практичної тощо. Якщо у закладі дистанційна форма освітнього процесу, то рекомендуйте педагогам запропонувати батькам дітей раннього й дошкільного віку відеоматеріали та ресурсну підтримку, які дозволять у літній оздоровчий період продовжити цілеспрямовану систематичну освітню діяльність із розвитку малюків. Особливу увагу необхідно приділити руховій активності, використанню природних засобів для оздоровлення дітей, правилам безпеки. Організуйте дослідно-експериментальну діяльність для дітей. Її доцільно організовувати з дітьми, починаючи з молодшого дошкільного віку, які могли б не тільки спостерігати та відповідати на питання, а й самостійно повторити експеримент. На сайті МОН розміщено практичні матеріали, які допоможуть педагогам зробити дослідно-експериментальну діяльність різноманітною та цікавою (матеріали за посиланням: <https://ezavdnz.expertus.com.ua/10007390>).

3. Проводьте просвітницьку та профілактичну роботу з дітьми з питань мінної безпеки

Оскільки діти більше часу перебувають на свіжому повітрі, порадьте вихователям систематично звертати увагу дітей на правила поведінки у разі виявлення підозрілого предмета. Для просвітницької роботи з дітьми з питань мінної безпеки краще обрати казки, загадки, вірші, ігрові ситуації,

мультфільми, різні види театру. Практичних навичок діти можуть набути під час ігрової діяльності: словесні ігри — «Можна або ні», «Безпечно — небезпечно»; настільно-друковані ігри: ігри-мандрівки «Прогулянка з псом Патроном», «Безпечне лото»; рухливі ігри «Безпечна стежинка», «Безпечна прогулянка», «Крокуй обережно» тощо. Основна умова запобігання мінної небезпеки для дошкільників — пильність дорослих, постійний контроль у період прогулянок та у разі перебування дітей за межами безпечного місця, поінформованість близьких людей про можливі ризики.

4. Забезпечте інформаційну безпеку дітей

Порекомендуйте педагогам і батькам надавати інформацію дітям так, щоб вона задовольняла їхні потреби у пізнанні світу й водночас сприяла повноцінному розвитку особистості: розповідати про події зрозумілою дітям мовою; використовувати казки або історії, в яких учасниками подій, які спостерігали діти, є казкові герої, а фінал завжди позитивний; враховувати, що діти сприймають емоційні сигнали від дорослих, тому, говорячи про воєнні події, необхідно контролювати свої емоції.

5. Забезпечте психологічну допомогу дітям

Порекомендуйте педагогам проявляти співчуття, людяність, особливо до дітей, батьки яких захищають країну, з родин внутрішньо переміщених осіб, ті, які повернулися із-за кордону й переймають тривожність від батьків, що опинилися в новій реальності із постійною загрозою життю. Педагог, який постійно взаємодіє з дитиною, може надавати таку допомогу: помічати, слухати та обговорювати. Наголосіть, щоб педагоги дотримувати режиму дня. Це допоможе зняти тривожність у дітей. Змініть розклад дня дошкільників і збільште час на прогулянки.

Організовувати екскурсії, піші переходи, мандрівки поза межами закладу в період загроз обстрілів недоречно. Територію ЗДО щодня обстежує персонал для можливого виявлення небезпечних предметів, а на маршруті екскурсій такого обстеження забезпечити неможливо. Стан

ділянок для прогулянок дошкільників має відповідати вимогам Державних санітарних норм і правил утримання територій населених місць та Санітарного регламенту.

6. Формуйте у дітей соціально-громадянську компетентність

У Концепції національного-патріотичного виховання в системі освіти визначено напрями діяльності ЗДО, які будуть актуальними в літній період: активізація практики волонтерської роботи здобувачів дошкільної освіти; виховання елементів патріотизму дітей старшого дошкільного віку засобами автентичних ігор. Порекомендуйте педагогам розучувати та програвати з дітьми автентичні ігри під час прогулянок. Це сприятиме залученню дітей до народної культури, розвиватиме словник, матиме пізнавальний і оздоровчий ефект. Для підтримки інтересу дітей варто доповнити такі ігри костюмами або атрибутами. Організуйте дні народних ігор із залученням батьків до участі під час ранкової або вечірньої прогулянки.

7. Взаємодійте з батьками.

Проведіть просвітницьку роботу з батьками щодо охорони здоров'я та безпеки життєдіяльності дітей у літній період. Створіть для батьків інформаційні матеріали про: організацію освітнього процесу в ЗДО в літній період — режим роботи, форму організації дозвілля тощо; створення в ЗДО безпечних умов для всіх учасників освітнього процесу; застосування інструментів управлінської діяльності для вирішення надзвичайних ситуацій; обговорення питання щодо зміцнення здоров'я і фізичного розвитку дітей у літній період — заходів, спрямованих на оздоровлення дітей шляхом загартування, організації раціонального режиму дня для дітей раннього та дошкільного віку, організації збалансованого дитячого харчування. Нагадайте батькам протоколи безпеки на випадок повітряної тривоги, евакуації до укриття тощо. Проводьте з батьками в онлайн-режимі зустрічібатьківські збори, використовуючи електронні платформи Zoom, Google Meet, Google Classroom. Розмістіть на сайті закладу освіти інформацію та рекомендації для батьків.

Орієнтовні конспекти проведення ранкових зустрічей дітей

Тема: Спілкування :

середній дошкільний вік

Мета. Створення спільноти в групі, розвиток навичок спілкування, соціальних навичок: дати дітям відчуття приналежності, вчити піклуватися один про одного, розвивати довіру поміж дітьми, розвивати уміння говорити і слухати один одного, при розмові звертатися на ім'я створювати позитивний настрій в групі.

Форма організації. Ранкова зустріч – це запланований, структурований зустріч, яка займає важливе місце в повсякденній діяльності групи, проводиться з усією групою. Ранковій зустрічі присвячують 20 – 25 хвилин на початку дня, аби створити позитивну атмосферу у групі на весь день перебування дітей у дитячому садочку.

Зміст заняття – ранкової зустрічі

1. Запрошення на ранкову зустріч

Діти і вихователь встають у коло.

2. Вітання – перший компонент ранкової зустрічі

Діти разом промовляють вірш – вітання, виконують відповідні рухи.

-Добридень, добридень, добридень скажу,

Як ранок настане в садочок іду.

Тут вуха, тут носик, а тут голова,

Тут ручки, тут ніжки, тут є і п'ята.

Привітання один з одним.

Діти вітаються по колу, звертаються один до одного на ім'я і торкаються долоньками.

– Доброго ранку, Коля. Мені дуже приємно тебе бачити.

– Доброго ранку, Максим. Я рада, що ти прийшов.

Вихователь: Я також рада бачити всіх вас.

3. **Обговорення правил ранкової зустрічі.**

Нашим привітанням ми створили спокійний, гарний настрій, адже якусь важливу справу краще починати з гарним настроєм. А тепер згадаємо правила наших ранкових зустрічей, а допоможуть нам в цьому малюнки – схеми:

- уважно слухати один одного;
- піднімати руку, якщо хочеш щось сказати;
- говорити голосно і чітко.

4. **Обмін інформацією**

Тема: Звернення до дорослого :

Діти, сьогодні вранці, коли я прийшла в дитячий садочок, я знайшла Ведмежатка, і він розповів мені таку історію.

«Я заблукало і не знаю як запитати і в кого просити допомоги, і взагалі не знаю що мені робити». І гірко заплакало. Я пообіцяла що ми навчимо Ведмежа як потрібно звертатися і в кого просити про допомогу.

Діти, давайте згадаємо ввічливі слова. Називайте їх почерзі.

Молодці діти.

Хвилинка релаксації.

Виглянуло сонечко (підняли руки вгору)

Подув легенький вітерець (терти долоні)

Іду на галявину (рухи ходи).

На галявині ростуть квіти(долонями показуємо –імітуємо квіти)

Над квітами літають метелики (махаємо руками як крильцями метелики).

Пішов дощик (кап, кап, кап,..)пішов ще сильніше.

І мені довелося йти під дощем (рухи ходи)

Ранкова гімнастика.

5. **Щоденні новини.**

А зараз прийшов час щоденних новин. Сьогодні з прогнозом погоди нас по знайомить Тимофій.

Зараз пора року – осінь. Перший місяць осені – вересень.

На вулиці тепло, сонячно, вітер слабкий.

Вихователь повідомляє розклад занять на день.

Діти, я бажаю вам сьогодні цікавого дня і гарного настрою.

• **Конспект ранкової зустрічі**

Тема: Спілкування:

середній дошкільний вік

Мета. Створення спільноти в групі, розвиток навичок спілкування, соціальних навичок: дати дітям відчуття приналежності, вчити піклуватися один про одного, розвивати довіру поміж дітьми, розвивати уміння говорити і слухати один одного, при розмові звертатися на ім'я створювати позитивний настрій в групі.

Форма організації. Ранкова зустріч – це запланований, структурований зустріч, яка займає важливе місце в повсякденній діяльності групи, проводиться з усією групою. Ранковій зустрічі присвячують 20 – 25 хвилин на початку дня, аби створити позитивну атмосферу у групі на весь день перебування дітей у дитячому садочку.

Зміст заняття – ранкової зустрічі

Запрошення на ранкову зустріч

Діти і вихователь встають у коло.

Вітання – перший компонент ранкової зустрічі

Діти разом промовляють вірш – вітання, виконують відповідні рухи.

Давайте привітаємося з сонечком:

Здрастуй, сонце золоте.

Здрастуй, небо голубе.

Здрастуй, теплий вітерець.

- Діти, сонечко почуло наші привітання і прислало до нас сонячного зайчика. (Показати дітям, погратися з ними, наздогнати сонячного зайчика).

Психогімнастика « Сонячні зайчики»

Сонячний зайчик заглянув тобі в очі. Закрий їх. Ніжно пробіг по твоєму обличчю. Погладь його. Пригладжуй його ніжно , легко, щоб не злякати : на лобі , на щічках, носіку, ручках, животику, ніжках. Сонячний зайчик сховався за комірць, він грається з тобою.

Обговорення правил ранкової зустрічі.

Нашим привітанням ми створили спокійний, гарний настрій, адже якусь важливу справу краще починати з гарним настроєм. А тепер згадаємо правила наших ранкових зустрічей , а допоможуть нам в цьому малюнки – схеми:

- уважно слухати один одного;
- піднімати руку, якщо хочеш щось сказати;
- говорити голосно і чітко.

Тема: *Допомога і подяка за неї* :

Діти, сьогодні вранці, коли я прийшла в дитячий садочок, я знайшла лист від Зайчика. Давайте я вам його прочитаю.

«Вітаю вас мої маленькі друзі! Я дуже люблю їсти корисні продукти. Я люблю моркву, капусту, яблука. Я завжди допомагаю мамі, а коли мені потрібна допомога, то прошу маму допомогти. А як ви просите про допомогу? Чи дякуєте за допомогу?

Робота з календарем.

Пора року. Проспівати три місяці. Який зараз місяць? Який одяг сьогодні у дітей.

Вправи з кубиком: кубик на столі, під столом, на кріслі, під стільцем, на голові, за спиною, в лівій руці, в правій руці.

Гра « Впізнай слово»

Догадайся по діях, яке слово задумано:

- Сходить , світить, гріє...(сонечко)
- Їде , сигнале, шумить,...(автомобіль)
- Готує, прибирає, шие, лікує, любить...(мама)
- Слухаються, допомагають,граються, навчаються...(діти)

- Мукає, жує, пасеться ... (корова)

Молодці діти.

Ранкова гімнастика.

Щоденні новини.

А зараз прийшов час щоденних новин. Сьогодні з прогнозом погоди нас по знайомить Мілана.

Зараз пора року – осінь. Перший місяць осені – вересень.

На вулиці тепло, сонячно, вітер слабкий.

Вихователь повідомляє розклад занять на день.

Діти, я бажаю вам сьогодні цікавого дня і гарного настрою.

Конспект ранкової зустрічі

Тема: Спілкування :

• ***середній дошкільний вік***

Мета. Створення спільноти в групі, розвиток навичок спілкування, соціальних навичок: дати дітям відчуття приналежності, вчити піклуватися один про одного, розвивати довіру поміж дітьми, розвивати уміння говорити і слухати один одного, при розмові звертатися на ім'я створювати позитивний настрій в групі.

Форма організації. Ранкова зустріч – це запланований, структурована зустріч, яка займає важливе місце в повсякденній діяльності групи, проводиться з усією групою. Ранковій зустрічі присвячують 20 – 25 хвилин на початку дня, аби створити позитивну атмосферу у групі на весь день перебування дітей у дитячому садочку.

Зміст заняття – ранкової зустрічі

Запрошення на ранкову зустріч

Діти і вихователь встають у коло.

Вітання – перший компонент ранкової зустрічі

Привітання один з одним.

Діти вітаються по колу, звертаються один до одного на ім'я і торкаються долоньками.

– Доброго ранку, Саша. Мені дуже приємно тебе бачити.

– Доброго ранку, Максим. Я рада, що ти прийшов.

Вихователь: Я також рада бачити всіх вас.

Обговорення правил ранкової зустрічі.

Нашим привітанням ми створили спокійний, гарний настрій, адже якусь важливу справу краще починати з гарним настроєм. А тепер згадаємо правила наших ранкових зустрічей, а допоможуть нам в цьому малюнки – схеми:

- уважно слухати один одного;
- піднімати руку, якщо хочеш щось сказати;
- говорити голосно і чітко.

Тема: Виконання ролі в грі:

Діти, сьогодні вранці, коли я прийшла в дитячий садочок, я знайшла двох мишенят, вони посварилися. Кожен з них хоче гратися машинкою, а машинка одна. Що ж нам робити, як вирішити цю проблему? Слухаємо пропозиції дітей.

Молодці діти.

Діти давайте пограємося в гру «Горобці і синиці», дівчатка – синички, хлопці – горобчики. Почали. Діти виконують вказівки вихователя.

Етюд на вираження задоволення і радості «Квітка»

«Теплий промінь упав на землю і зігрів у землі насіннячко. З насіннячка проклюнувся паросток. З паростка виросла прекрасна квітка. Ніжитья квітка на сонечку, підставляючи теплу і світлу свою пелюстку, повертаючи голівку слідом за сонцем».

(Виразні рухи: сісти навпочіпки, голову й руки опустити, піднімається голова, розпрямляється корпус, руки піднімаються в сторони – квітка розцвіла, голова злегка відкидається назад, повільно повертається слідом за сонцем, очі напівзакриті, усмішка, м'язи обличчя розслаблені).

Ранкова гімнастика.

Молодці!

Щоденні новини.

А зараз прийшов час щоденних новин. Сьогодні з прогнозом погоди нас по знайомить Ваня.

Зараз пора року – осінь. Перший місяць осені – вересень.

На вулиці тепло, трохи хмарно, вітер слабкий.

Вихователь повідомляє розклад занять на день.

Діти, я бажаю вам сьогодні цікавого дня і гарного настрою.

- **Конспект ранкової зустрічі**

- **Тема: Ресурси :**

середній дошкільний вік

Мета. Створення спільноти в групі, розвиток навичок спілкування, соціальних навичок: дати дітям відчуття приналежності, вчити піклуватися один про одного, розвивати довіру поміж дітьми, розвивати уміння говорити і слухати один одного, при розмові звертатися на ім'я створювати позитивний настрій в групі, з'ясувати, важливість іграшок, виховувати екологічну свідомість.

Форма організації. Ранкова зустріч – це запланований, структурована зустріч, яка займає важливе місце в повсякденній діяльності групи, проводиться з усією групою. Ранковій зустрічі присвячують 20 – 25 хвилин на початку дня, аби створити позитивну атмосферу у групі на весь день перебування дітей у дитячому садочку.

Зміст заняття – ранкової зустрічі

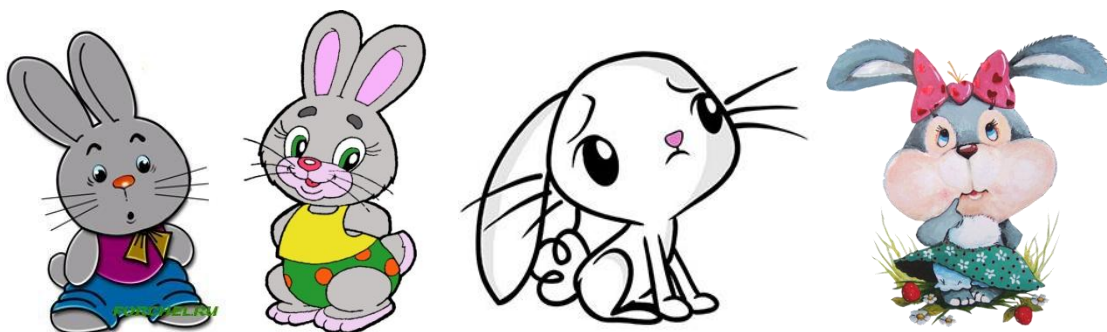
Запрошення на ранкову зустріч

Діти і вихователь встають у коло.

I. Вітання

Всі сідають у коло і вихователь пропонує привітатися з-за допомогою зайчиків.

- Доброго дня діти! Чи любите ви зайчиків, кроликів?
- А давайте сьогодні кожен з вас обере собі зайчика з таким же настроєм як у вас.

Психогімнастика « Сонячні зайчики»

Сонячний зайчик заглянув тобі в очі. Закрий їх. Ніжно пробіг по твоєму обличчю. Погладь його. Пригладжуй його ніжно , легко, щоб не злякати : на лобі , на щічках, носу, ручках, животику, ніжках. Сонячний зайчик сховався за комірць, він грається з тобою.

II. Обговорення правил ранкової зустрічі.

Нашим привітанням ми створили спокійний, гарний настрій, адже якусь важливу справу краще починати з гарним настроєм. А тепер згадаємо правила наших ранкових зустрічей , а допоможуть нам в цьому малюнки – схеми:

- уважно слухати один одного;
- піднімати руку, якщо хочеш щось сказати;
- говорити голосно і чітко.

III. Тема: *Спільна гра з іграшками , які є :*

Діти, сьогодні вранці, коли я прийшла в дитячий садочок, я знайшла Зайчика, і він розповів мені таку історію.

«Я живу в дитсадочку. Мені дуже сумно. Я не знаю чим мені погратися. Я не вмію гратися. Навчить мене гратися, будь ласка?

Діти по черзі називають іграшки з якими полюбляють гратися.

Молодці діти.

IV. Хвилинка релаксації.

Виглянуло сонечко (підняли руки вгору)

Подув легенький вітерець (терти долоні)

Іду на галявину (рухи ходи).

На галявині ростуть квіти(долонями показуємо –імітуємо квіти)

Над квітами літають метелики (махаємо руками як крильцями метелики).

Пішов дощик (кап, кап, кап,..)пішов ще сильніше.

І мені довелося йти під дощем (рухи ходи)

V. Обмін інформацією

✚ Діти що ви знаєте про зайчиків?

✚ Де вони живуть?

✚ Що їдять?

✚ А що ви хочете дізнатися про цю тваринку?

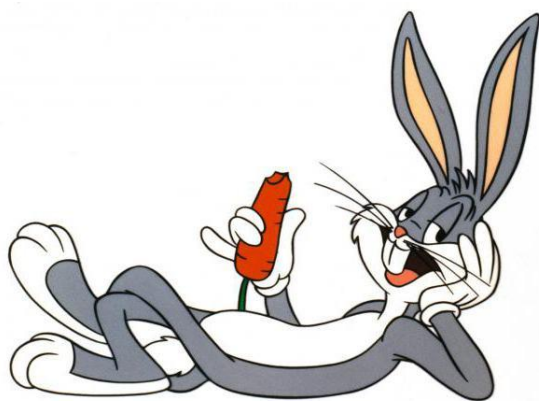
VI. Гра «Відомі зайці»

Мета: активізувати словниковий запас дітей з даної теми, на прикладах мультиплікаційних та казкових героїв викликати інтерес учнів до теми, що буде розглядатися.

Хід гри

Вихователь демонструє учням зображення різних мультиплікаційних та казкових героїв. До кожного зображення ставить запитання

- Як звати цього зайчика?
- Розкажіть про нього.
- Чим він вам подобається, а можливо він вам не подобається.

Ранкова гімнастика.

6. Щоденні новини.

А зараз прийшов час щоденних новин. Сьогодні з прогнозом погоди нас по знайомить Альонка.

Зараз пора року –весна. Перший місяць весни – березень.

На вулиці тепло, сонячно, вітер слабкий.

Вихователь повідомляє розклад занять на день.

Діти, я бажаю вам сьогодні цікавого дня і гарного настрою.

Конспект ранкової зустрічі

Тема: Ресурси:

середній дошкільний вік

Мета. Створення спільноти в групі, розвиток навичок спілкування, соціальних навичок: дати дітям відчуття приналежності, вчити піклуватися один про одного, розвивати довіру поміж дітьми, розвивати уміння говорити і слухати один одного, при розмові звертатися на ім'я створювати позитивний настрій в групі, з'ясувати, важливість води, виховувати екологічну свідомість.

Форма організації. Ранкова зустріч – це запланований, структурований зустріч, яка займає важливе місце в повсякденній діяльності групи, проводиться з усією групою. Ранковій зустрічі присвячують 20 – 25 хвилин на початку дня, аби створити позитивну атмосферу у групі на весь день перебування дітей у дитячому садочку.

Матеріали: вода питна у стаканчиках, кольорові олівці, акварельні фарби, ватман, відеоматеріали з піснею Капітошки.

Зміст заняття – ранкової зустрічі

Запрошення на ранкову зустріч

Діти і вихователь встають у коло.

Вітання – перший компонент ранкової зустрічі

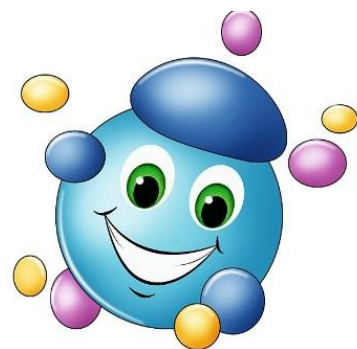
I. Вітання

Метод «Водний привіт»

Чи знаєте ви цього персонажа? Так правильно це Капітошка. А давайте ми також станемо Капітошками.

Кожна дитина отримує по дві повітряні кульки, щоб діти були схожими на Капітошку.

А тепер давайте всі разом заспіваємо пісеньку Капітошки.

Діти виконують пісню з мультфільму «Капітошка»

II. Обговорення правил ранкової зустрічі.

Нашим привітанням ми створили спокійний, гарний настрій, адже якусь важливу справу краще починати з гарним настроєм. А тепер згадаємо правила наших ранкових зустрічей, а допоможуть нам в цьому малюнки – схеми:

- уважно слухати один одного;
- піднімати руку, якщо хочеш щось сказати;
- говорити голосно і чітко.

III. Тема: Збереження і раціональне використання води :

Вивчення загадки про воду

Я і хмара, і туман,

І струмок, і океан,

І біжу я, і літаю,

На морозі замерзаю

IV. Обмін інформацією. «Крісло автора»

Діти стають у коло посередині стоїть столик на ньому стакан з водою.

- Чи багато нас з вами у колі? *Так*

- А чи вистачить цього стакана води на нас усіх, щоб втамувати спрагу? *Ні*

- Так і на нашій планеті води стає все менше і менше, і багато людей сьогодні п'ють брудну воду або страждають від спраги. Давайте навчимося економно використовувати воду.

В кожній дитини трубочка і всі по черзі по трішки через трубочки п'ють воду так, щоб всі зробили по ковтку.

V. Розповідь.

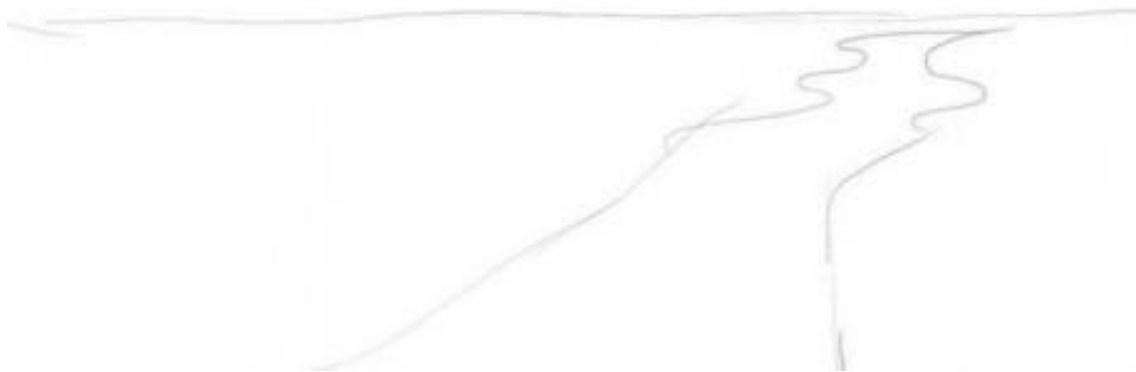
- Сьогодні прісної води стає все менше. А ще менше чистої прісної води. Тому ви маєте берегти воду, не забруднювати річки, ставки та озера, розчищати джерела та береги водойм.

- Пропоную вам створити малюнок спільними зусиллями.

На ватмані схематично намалювати горизонт та береги річки.

Давайте наповнимо нашу річку водою з-за допомогою своїх рук.

Всі діти фарбують руки блакитним кольором і на ватмані роблять відтиски, щоб зафарбувати річку.

Протягом навчального дня на ватман можна додавати різні елементи, малюнки та написи, які будуть розглядатися у освітньому процесі.

VI. Ранкова гімнастика.

VII. Щоденні новини.

А зараз прийшов час щоденних новин. Сьогодні з прогнозом погоди нас по знайомить Мілана.

Зараз пора року – Весна. Другий місяць - квітень.

На вулиці тепло, сонячно, вітер слабкий.

Вихователь повідомляє розклад занять на день.

Діти, я бажаю вам сьогодні цікавого дня і гарного настрою.

Конспект ранкової зустрічі

Тема: Ресурси :

- **середній дошкільний вік**

Мета. Створення спільноти в групі, розвиток навичок спілкування, соціальних навичок: дати дітям відчуття приналежності, вчити піклуватися

один про одного, розвивати довіру поміж дітьми, розвивати уміння говорити і слухати один одного, при розмові звертатися на ім'я створювати позитивний настрій в групі, з'ясувати важливість збереження тепла, виховувати екологічну свідомість.

Форма організації. Ранкова зустріч – це запланований, структурований зустріч, яка займає важливе місце в повсякденній діяльності групи, проводиться з усією групою. Ранковій зустрічі присвячують 20 – 25 хвилин на початку дня, аби створити позитивну атмосферу у групі на весь день перебування дітей у дитячому садочку.

Зміст заняття – ранкової зустрічі

Запрошення на ранкову зустріч

Діти і вихователь встають у коло.

Вітання – перший компонент ранкової зустрічі

I. Привітання один з одним.

В нашій групі друзі всі: (три хлопки)

Я і ти, і ми, і ви. (три хлопки)

Добрий день, тому, хто зліва. (поворот наліво)

Добрий день, тому, хто справа. (поворот направо)

Ми – одна сім'я. (розвести руки в сторони, показати на всіх)

II. Обговорення правил ранкової зустрічі.

Нашим привітанням ми створили спокійний, гарний настрій, адже якусь важливу справу краще починати з гарним настроєм. А тепер згадаємо правила наших ранкових зустрічей , а допоможуть нам в цьому малюнки – схеми:

- уважно слухати один одного;
- піднімати руку, якщо хочеш щось сказати;
- говорити голосно і чітко.

III. Тема: збереження тепла у приміщенні :

Діти, сьогодні вранці, коли я прийшла в дитячий садочок було дуже холодно, було відчинено вікно. Давайте поміркуємо з вами разом, що ж робити

щоб було тепло в приміщенні.

Молодці діти.

IV. Етюд на вираження задоволення і радості « Квітка»

« Теплий промінь упав на землю і зігрів у землі насіннячко. З насіннячка проклюнувся паросток. З паростка виросла прекрасна квітка. Ніжиться квітка на сонечку, підставляючи теплу і світлу свою пелюстку , повертаючи голівку слідом за сонцем».

(Виразні рухи: сісти навпочіпки, голову й руки опустити, піднімається голова, розпрямляється корпус, руки піднімаються в сторони – квітка розцвіла, голова злегка відкидається назад, повільно повертається слідом за сонцем, очі напівзакриті, усмішка, м'язи обличчя розслаблені).

V. Вправа «Ти — молодець»

Усі стоять (або сидять) у колі, один виходить у центр, називає своє ім'я і те, що він любить чи вміє добре робити («я люблю танцювати» або «я вмію робити шпагат»). У відповідь усі промовляють: «Ти — молодець!» — і підносять угору великий палець.

VI. Ранкова гімнастика.

VII. Щоденні новини.

А зараз прийшов час щоденних новин. Сьогодні з прогнозом погоди нас по знайомить Ваня.

Зараз пора року – Весна. Перший місяць весни – березень.

На вулиці холодно, трохи хмарно, вітер слабкий.

Вихователь повідомляє розклад занять на день.

Діти, я бажаю вам сьогодні цікавого дня і гарного

Конспект ранкової зустрічі

Тема: Природа наш друг :

середній дошкільний вік

Мета. Створення спільноти в групі, розвиток навичок спілкування,

соціальних навичок: дати дітям відчуття приналежності, вчити піклуватися один про одного, розвивати довіру поміж дітьми, розвивати уміння говорити і слухати один одного, при розмові звертатися на ім'я створювати позитивний настрій в групі.

Форма організації. Ранкова зустріч – це запланований, структурована зустріч, яка займає важливе місце в повсякденній діяльності групи, проводиться з усією групою. Ранковій зустрічі присвячують 20 – 25 хвилин на початку дня, аби створити позитивну атмосферу у групі на весь день перебування дітей у дитячому садочку.

Зміст заняття – ранкової зустрічі

2. Запрошення на ранкову зустріч

Діти і вихователь встають у коло.

3. Вітання – перший компонент ранкової зустрічі

Діти разом промовляють вірш – вітання, виконують відповідні рухи.

Доброго ранку, ліси і поля,

Доброго ранку, Україно моя!

Доброго ранку, рідний садочку,

Доброго ранку, земле моя!

Доброго ранку, гості шановні,

Доброго ранку! Всім миру й тепла!

Привітання один з одним.

Діти вітаються по колу, звертаються один до одного на ім'я і торкаються долоньками.

– Доброго ранку, Коля. Мені дуже приємно тебе бачити.

– Доброго ранку, Максим. Я рада, що ти прийшов.

Вихователь: Я також рада бачити всіх вас.

4. Обговорення правил ранкової зустрічі.

Нашим привітанням ми створили спокійний, гарний настрій, адже якусь важливу справу краще починати з гарним настроєм. А тепер згадаємо правила

наших ранкових зустрічей , а допоможуть нам в цьому малюнки – схеми:

- уважно слухати один одного;
- піднімати руку, якщо хочеш щось сказати;
- говорити голосно і чітко.

5. Обмін інформацією

Тема: Догляд за рослинами, допомога природі :

Діти, сьогодні вранці, коли я прийшла в дитячий садочок, я знайшла лист від Фікуса. Давайте я вам його прочитаю.

«Вітаю вас мої маленькі друзі! Я дуже люблю коли ви приходите до мене у гості, але на жаль, ви не кожного дня це робите. Мені подобається коли ви витираєте моє листя та підпушуєте землю у вазоні. Дякую вам за це?»

Діти, давайте згадаємо правила догляду за кімнатними рослинами.

- Не можна ламати гілочки та листочки.
- Не заливати водою.
- Не можна рвати квіти.
- Не кидати сміття в вазони.
- Поливати квіти двічі на тиждень.
- Підпушувати землю у вазоні.
- Витирати листочки вологою серветкою.

Молодці діти.

Ранкова гімнастика.

7. Щоденні новини.

А зараз прийшов час щоденних новин. Сьогодні з прогнозом погоди нас по знайомить Тимофій.

Зараз пора року – осінь. Другий місяць осені – жовтень.

На вулиці холодно, похмуро, йде дощ, вітер слабкий.

Вихователь повідомляє розклад занять на день.

Діти, я бажаю вам сьогодні цікавого дня і гарного настрою.

Конспект ранкової зустрічі

***Тема: Природа наш друг :
середній дошкільний вік***

Мета. Створення спільноти в групі, розвиток навичок спілкування, соціальних навичок: дати дітям відчуття приналежності, вчити піклуватися один про одного, розвивати довіру поміж дітьми, розвивати уміння говорити і слухати один одного, при розмові звертатися на ім'я створювати позитивний настрій в групі.

Форма організації. Ранкова зустріч – це запланований, структурований зустріч, яка займає важливе місце в повсякденній діяльності групи, проводиться з усією групою. Ранковій зустрічі присвячують 20 – 25 хвилин на початку дня, аби створити позитивну атмосферу у групі на весь день перебування дітей у дитячому садочку.

Зміст заняття – ранкової зустрічі

3. Запрошення на ранкову зустріч

Діти і вихователь встають у коло.

4. Вітання – перший компонент ранкової зустрічі

Діти разом промовляють вірш – вітання, виконують відповідні рухи.

Доброго ранку, ліси і поля,

Доброго ранку, Україно моя!

Доброго ранку, рідний садочку,

Доброго ранку, земле моя!

Доброго ранку, гості шановні,

Доброго ранку! Всім миру й тепла!

Привітання один з одним.

Діти вітаються по колу, звертаються один до одного на ім'я і торкаються долоньками.

– Доброго ранку, Коля. Мені дуже приємно тебе бачити.

– Доброго ранку, Максим. Я рада, що ти прийшов.

Вихователь: Я також рада бачити всіх вас.

5. Обговорення правил ранкової зустрічі.

Нашим привітанням ми створили спокійний, гарний настрій, адже якусь важливу справу краще починати з гарним настроєм. А тепер згадаємо правила наших ранкових зустрічей, а допоможуть нам в цьому малюнки – схеми:

- уважно слухати один одного;
- піднімати руку, якщо хочеш щось сказати;
- говорити голосно і чітко.

6. Обмін інформацією

Тема: *Вживання рослинної їжі* :

Діти, сьогодні вранці, коли я прийшла в дитячий садочок, я знайшла лист від Зайчика. Давайте я вам його прочитаю.

«Вітаю вас мої маленькі друзі! Я дуже люблю їсти корисні продукти. Я люблю моркву, капусту, яблука. Тому я такий веселий і здоровий. А ви їсте корисну їжу, чи любите цукерки, чіпси та сухарики?»

Діти, давайте пограємо в гру « Корисно - шкідливо». Я називаю їжу, якщо це корисно – плескаєте в долоні, якщо некорисно – нічого не робите.

Молодці діти.

Ранкова гімнастика.

8. Щоденні новини.

А зараз прийшов час щоденних новин. Сьогодні з прогнозом погоди нас по знайомить Мілана.

Зараз пора року – осінь. Другий місяць осені – жовтень.

На вулиці холодно, похмуро, йде дощ, вітер слабкий.

Вихователь повідомляє розклад занять на день.

Діти, я бажаю вам сьогодні цікавого дня і гарного настрою.

Конспект ранкової зустрічі

***Тема: Природа наш друг :
середній дошкільний вік***

Мета. Створення спільноти в групі, розвиток навичок спілкування, соціальних навичок: дати дітям відчуття приналежності, вчити піклуватися один про одного, розвивати довіру поміж дітьми, розвивати уміння говорити і слухати один одного, при розмові звертатися на ім'я створювати позитивний настрій в групі.

Форма організації. Ранкова зустріч – це запланований, структурована зустріч, яка займає важливе місце в повсякденній діяльності групи, проводиться з усією групою. Ранковій зустрічі присвячують 20 – 25 хвилин на початку дня, аби створити позитивну атмосферу у групі на весь день перебування дітей у дитячому садочку.

Зміст заняття – ранкової зустрічі

4. Запрошення на ранкову зустріч

Діти і вихователь встають у коло.

5. Вітання – перший компонент ранкової зустрічі

Діти разом промовляють вірш – вітання, виконують відповідні рухи.

Доброго ранку, ліси і поля,

Доброго ранку, Україно моя!

Доброго ранку, рідний садочку,

Доброго ранку, земле моя!

Доброго ранку, гості шановні,

Доброго ранку! Всім миру й тепла!

Привітання один з одним.

Діти вітаються по колу, звертаються один до одного на ім'я і торкаються долоньками.

– Доброго ранку, Саша. Мені дуже приємно тебе бачити.

– Доброго ранку, Максим. Я рада, що ти прийшов.

Вихователь: Я також рада бачити всіх вас.

6. Обговорення правил ранкової зустрічі.

Нашим привітанням ми створили спокійний, гарний настрій, адже якусь важливу справу краще починати з гарним настроєм. А тепер згадаємо правила наших ранкових зустрічей, а допоможуть нам в цьому малюнки – схеми:

- уважно слухати один одного;
- піднімати руку, якщо хочеш щось сказати;
- говорити голосно і чітко.

7. Обмін інформацією

Тема: збереження навколишнього середовища:

Діти, сьогодні вранці, коли я прийшла в дитячий садочок, я знайшла лист від Лісовичка. Давайте я вам його прочитаю.

«Вітаю вас мої маленькі друзі! Я дуже люблю коли ви приходите до мене у гості, але на жаль, в моєму лісі сталася біда: хтось потоптав гриби, поламав гілки дерев, налякав птахів і лісових звірят. І цим дуже нашкодив природі – рослини, тварини і птахи можуть зникнути назавжди. І все це тому, що деякі діти, а може дорослі не знають правила поведінки в лісі і тому я хочу дізнатись, а ви знаєте як треба поводитись у лісі?»

Діти, давайте згадаємо правила поведінки в лісі, а допоможуть нам в цьому знаки – малюнки. А щоб Лісовичок дізнався що ми знаємо як треба поводитись, ми запишемо звуковий лист на диктофон і після заняття відправимо його.

- Не можна ламати гілочки на деревах.
- Не топтати гриби.
- Не руйнувати пташині гнізда.
- Не розпалювати вогнища.
- Не руйнувати мурашники.
- Не зривати квіти.

- Не розкидати сміття.

Молодці діти.

Ранкова гімнастика.

Молодці!

Діти, а Лісовичок ще хоче пограти з вами в гру «Можна – не можна».

Я буду називати правило, а ви, якщо це можна робити в лісі, піднімаєте зелену стрічку, якщо не можна – червону.

- Милуватися красою природи.
- Ламати гілки дерев.
- Підгодовувати птахів.
- Розпалювати вогонь.
- Берегти рослини.
- Рвати квіти.
- Розоряти гнізда птахів.
- Прибирати місця відпочинку від сміття.

А тепер подумайте і скажіть, що можна зробити для того, щоб пташки і тварини повернулися до лісу. *(прибирати сміття, підгодовувати птахів)*

Як чудово, що ви знаєте правила поведінки і лісі.

9. Щоденні новини.

А зараз прийшов час щоденних новин. Сьогодні з прогнозом погоди нас по знайомить Ілля.

Зараз пора року – осінь. Третій місяць осені – листопад.

На вулиці холодно, похмуро, йде дощ, вітер слабкий.

Вихователь повідомляє розклад занять на день.

Діти, я бажаю вам сьогодні цікавого дня і гарного настрою.

Ігри предметами

Ігри з предметами для дітей раннього віку

Не спізнися

Мета: вчити дітей діяти за сигналом швидко, привчати їх орієнтуватися в просторі, розвивати спритність.

Хід гри: вихователь розкладає на підлозі по колу кубики (невеликі кільця чи брязкальця). Діти стають біля кубиків. За сигналом вихователя вони розбігаються по всій кімнаті, за сигналом «Не спізнися!» біжать до кубиків.

Вказівки до проведення: спочатку діти можуть підбігати до будь-якого вільного кубика, поступово вони звикають займати своє місце. Після сигналу «Не спізнися!» вихователь біжить разом з дітьми, роблячи вигляд, що хоче взяти кубик. Якщо діти швидко займають свої місця, вихователь має похвалити їх.

Під час гри вихователь стежить, щоб діти якнайдалі тікали від кубиків, не наштовхувалися один на одного, допомагали один одному знайти свій кубик, коли пролунає сигнал.

М'яч у колі

Мета: удосконалювати навички відштовхування м'яча під час котіння.

Хід гри: діти сідають в коло і котять м'яч один одному.

Вказівки до проведення: дорослий стоїть поза колом і підказує, кому котити м'яч, пояснює, що м'яч потрібно відштовхувати двома руками, підказує, як краще це зробити, подає м'яч, якщо він викотився з кола.

Цілься краще

(«Збираємо шишки для білочки» (метання шишок), «Накидаємо камінчики у воду» (метання камінчиків))

Мета: розвивати окомір, спритність, координацію рухів під час метання.

Хід гри: діти стають у коло; кожна дитина тримає у руці маленький м'ячик або мішечок з піском. У центрі кола, на відстані 1-2 метрів від дітей стоїть корзина. За сигналом діти кидають предмети, які тримають у руках, у корзину. Підходять до неї, забирають предмети, гра повторюється.

Вказівки до проведення: у грі одночасно беруть участь 8-10 дітей. Якщо дитина не влучила у ціль, вона піднімає лише свій предмет. Дітям можна показати метання від плеча і знизу. Метати краще у задану ціль, тому це гра:

«Збираємо шишки для білочки» (метання шишок), «Накидаємо камінчики у воду» (метання камінчиків).

Знайди свій колір

Мета: вчити дітей діяти за сигналом швидко, привчати їх орієнтуватися в просторі, розвивати спритність.

Хід гри: вихователь роздає дітям прапорці трьох-чотирьох кольорів: червоні, сині, жовті, зелені. Діти з прапорцями одного кольору стоять у різних місцях кімнати біля прапорів відповідного кольору. Після слів вихователя «Ідіть гуляти» діти розходяться на майданчику (кімнаті) у різні боки. Коли вихователь каже «Знайди свій колір», діти збираються біля прапора відповідного кольору.

Вказівки до проведення: замість прапорців кожній дитині можна дати квадратики, кружечки різного кольору, за якими вони знаходять свій прапор.

Вихователь стежить, щоб діти відходили якнайдалі від своїх прапорів, розходилися по всьому майданчику (кімнаті).

Знайди прапорець

Мета: привчати діяти за сигналом, рухатися, не наштовхуючись один на одного; вчити дітей знаходити певний предмет.

Хід гри: діти сидять на стільцях з одного боку кімнати, зали чи майданчика. Вихователь просить їх заплющити очі, а сам у цей час розкладає прапорці в різних місцях кімнати. Потім він каже: «Шукайте прапорці». Діти розплющують очі, ходять по кімнаті, шукають. Ті, хто знайшов прапорець, підходять до вихователя. Коли всі діти знайдуть по одному прапорцю, вихователь пропонує пройти з ними кімнатою, потім знову збирає прапорці й розкладає їх. Гра повторюється.

Вказівки до проведення: замість прапорців можуть бути й інші дрібні предмети: кубики, брязкальця. Предметів має бути стільки, скільки й дітей. Краще якщо прапорці або кубики будуть одного кольору, в іншому випадку дитина вибирає той, який їй більше подобається, викликаючи невдоволення у решти дітей. Розкладати прапорці чи предмети потрібно так, щоб малюки не дуже довго їх шукали і легко могли дістати.

Ігри з предметами для дітей молодшого дошкільного віку

Знайди свій колір

Мета гри: Розвивати у дітей увагу, вміння розрізняти кольори, діяти за сигналом. Вправлятися з бігу, ходьби.

Хід гри: Діти отримують прапорці 3-4 кольорів та гуртуються по 4-6 осіб в різних кутках кімнати, в кожному кутку вихователь ставить на підставці кольоровий прапорець. За сигналом вихователя «Йдіть гуляти!» діти розбігаються по майданчику. На слова «Знайди свій колір!» - діти збираються біля прапора відповідного кольору. Вихователь відзначає, яка група швидше зібралася.

Знайди прапорець

Мета гри: Розвивати у дітей спостережливість, витримку (не відкривати очей до сигналу «пора»).

Хід гри: Діти сидять на стільцях, по команді вихователя діти встають і повертаються обличчям до стіни, вихователь ховає прапорці згідно кількості дітей. «Пора!» - каже вихователь. Діти повертаються до нього обличчями та йдуть шукати прапорці. Той, хто знайшов прапорець, сідає на своє місце. Коли всі прапорці знайдено. Діти йдуть вздовж майданчика. Тримаючи прапорець в руці. Попереду колони іде той, хто перший знайшов прапорець. За сигналом «На місця!» діти сідають на стільці і гра починається знову.

Біжіть до прапорця

Мета гри: Розвивати у дітей увагу, вміння розрізняти кольори. Вчити діяти за зоровим сигналом. Вправлятися з бігу та ходьби.

Хід гри: Діти отримують прапорці двох кольорів – одні червоні, інші сині. Вихователь стає з одного боку майданчика та тримає в одній руці синій, в інший червоний прапорець. Діти з синіми прапорцями гуртуються близько до синього, з червоними – близько червоного. Потім вихователь пропонує дітям погуляти. Діти ходять та бігають по майданчику. Вихователь переходить на інший бік та каже: «Раз, два, три – сюди мерщій біжи!». Він простягає руки в боки, діти біжать до вихователя та гуртуються біля прапорця відповідного кольору. Коли всі діти зберуться, він пропонує їм помахати прапорцями.

Гонка м'ячів

Гравці стають у широке коло і розраховуються на “перший-другий”. Перші номери – одна команда, другі – друга. Два напрямляючі гравці – капітани. У них у руках м'ячі. За сигналом учителя капітани передають м'ячі по колу в протилежні боки гравцям своєї команди. Перемагають ті, хто швидше поверне м'яч капітану. Одним із варіантів гри може бути коли м'ячі спочатку знаходяться в учасників, що стоять напроти, і передаються в одному напрямку. Перемагає команда, м'яч котрої наздожене м'яч суперників.

Гра у квадраті

Креслять квадрат із сторонами від 6 до 10 м. Усередині квадрата позначають коло 1,5-2 м. Гравців поділяють на 4 команди, які розташовуються

на 4-х сторонах квадрата. Один із учасників кожної команди із м'ячем у руках стоїть у колі навпроти шеренги своїх гравців. За умовним сигналом вихователя, гравці, що стоять усередині кола, по чергово кидають м'яч гравцям своєї команди, починаючи із лівого флангу, а отримавши його, знову кидають другому, третьому - аж до останнього. Останній гравець із шеренги, доставши м'яч, біжить з ним у коло. Гра триває доти, поки той, що стояв першим у колі, не набіжить знову в нього. Виграє та команда, гравці якої швидше за інших побувають у колі.

Ігри з предметами для дітей середньої групи

Хто далі кине мішечок

Мета: Розвивати у дітей вміння діяти за сигналом. Вправлятися у метанні в далечінь правою та лівою рукою, з бігу, з розпізнавання кольорів.

Хід гри: Діти стоять вздовж стіни. Кілька дітей, названих вихователем, стають вздовж лінії перед покладеною на підлогу мотузкою. Діти отримують мішечки 3-х різних кольорів. На слова вихователя «Кидай!» діти кидають мішечок вдалечінь. Вихователь звертає увагу дітей на те, чий мішечок впав далі і каже: «Підніміть мішечки!». Діти біжать за своїми мішечками, піднімають їх та сідають на місця. Вихователь називає інших дітей, які займають місця які кидали мішечки. Гра закінчується, коли всі діти кинуть мішечки. Кидати та піднімати мішечки можна тільки за словом вихователя.

Варіанти: Поставити орієнтири – хто далі. Кидати шишки, м'ячики, списи.

Знайди собі пару

Мета: Розвивати у дітей вміння виконувати рухи за сигналом, за словом, швидко будуватися в пари. Вправлятися з бігу, з розпізнавання кольорів. Розвивати ініціативу, кмітливість.

Хід гри: Гравці стоять вздовж стіни. Вихователь дає кожному по одному прапорцю. За сигналом вихователя діти розбігаються по майданчику. За іншим сигналом, або за словом «Знайди собі пару!», діти, які мають прапорці однакового кольору, знаходять собі пару, кожна пара, використовуючи прапорці, робить ту чи іншу фігуру. У грі бере участь непарна кількість дітей, одна дитина має залишитися без пари. Гравці кажуть: «Гей, Іванко – не зивай, швидко пару обирай!».

Кольорові автомобілі

Мета: Розвивати у дітей увагу, вміння розрізняти кольори та діяти за зоровим сигналом. Вправлятися з бігу, ходьби.

Хід гри: Діти сидять вздовж стіни, вони автомобілі. Кожному дається прапорець якогось кольору. Вихователь стоїть обличчям до гравців, в центрі. В руці – 3 кольорових прапорця, з кольорами світлофора. Піднімає прапорець, діти, які мають прапорець такого ж кольору біжать по майданчику в будь-якому напрямку, на ходу вони гудуть, мов автомобіль. Коли вихователь опускає прапорець, діти зупиняються, і за сигналом «Автомобілі повертаються!» - направляються кроком до свого гаража. Потім вихователь піднімає прапорець іншого кольору, але може підняти і 2, чи всі 3 прапорця разом, тоді всі машини виїжджають з гаража.

«Передача м'ячів в колонах»

Хід гри: По сигналу гравці, що стоять попереду капітани команд, передають м'яч над головою тим, що стоять позаду них. Ті таким ж самим способом передають м'яч назад тим, що стоять. Кожного разу останній гравець в колоні, отримавши м'яч, біжить праворуч від колони до капітана команди, а потім стає першим в своїй колоні. Команда того, хто принесе м'яч раніше інших, одержує виграшне очко. Потім також по сигналу починають передавати м'яч в колонах. І так грають до тих пір, поки всі учасники не побувають в кінці колон і не доставлять м'яч керівнику. Виграє та команда, яка отримає більше очок.

«Стрибок за стрибком»

Хід гри: За сигналом керівника перші пари кожної колони швидко кладуть скакалки на землю і біжать уздовж своєї колони в її кінець, один справа, інший зліва від неї. З кінця колони вони послідовно перестрибують через скакалки всіх пар, що стоять в їх колоні. Повернувшись на свої місця, обидва гравці зупиняються, беруть із землі свою скакалку і, розтягнувши її, піднімають на висоту 50-60 см. Як тільки вони підняли скакалку, гравці другої пари в колоні кладуть свою скакалку на землю, стрибають через першу скакалку, також оббігають свою колону до кінця, повертаються, перестрибують через скакалки до свого місця, беруть свою скакалку, розтягують і піднімають її. Так само поступає вся решта пар. Перемагає команда, що зуміла першою закінчити перебігання з перестрибуванням скакалок.

Ігри з предметами для старшого дошкільного віку

«Швидко візьми, швидко поклади»

Для участі у грі слід добирати дітей приблизно однакових за силами. На одній стороні майданчика знаходяться 3–4 стільця, на кожному — по 2–3 брязкальця або невеликих кубики. На протилежному боці на відстані 5–6 м

знаходяться 3–4 кошики. Діти за сигналом повинні взяти по одному предмету, бігом перенести його та покласти до кошика. Фізично міцним дітям можна додати ще один предмет або дещо (на 1–2 м) збільшити відстань для бігу.

Сірий вовк

Мета: удосконалювати навички бігу, кмітливість.

Хід гри: За загальною згодою діти вибирають "вовка". Він, згорбившись, сідає на килимку і мовчить. Діти не чіпають його, а удають, що рвуть біля нього горішки. Промовляють: *Рву, рву горішечки, Не боюсь вовка нітрішечки*. Після цих слів удають, що кидають у вовка горішками, тоді розбігаються. Вовк їх доганяє. Кого вхопить — той стає вовком. Гра продовжується. *Примітка.* Не можна вибігати за межі окресленої території.

«Хто швидше зніме стрічку»

Мета: Розвивати в дітях витримку, вміння діяти за сигналом. Діти вправляються зі швидкого бігу, стрибків.

Хід гри: На майданчику проводиться риска, за якої діти шикуються в кілька колон з 4-5 людей. На відстані 10-15 кроків, напроти колон натягується мотузка, висотою на 15 см вище від піднятих догори рук дітей. Проти кожної колони на цю мотузку накидається стрічка. За сигналом «біжи» всі, хто стоїть першим в колонах біжать до своєї стрічки, підстрибують та зісмикують її з мотузки. Той, хто зняв стрічку першим, вважається переможцем. Стрічки знову вішаються, ті, хто були в колоні першими, стають в кінець, а решта посуваються до межі. За сигналом біжать наступні діти і т. д. Підраховуються виграші в кожній колоні.

«Доганяйло, хапай стрічку»

Мета: Розвивати у дітей спритність, кмітливість. Вправлятися з бігу з вивертанням, лові та в шикуванні в коло.

Хід гри: Гравці шикуються по колу, кожен отримує стрічку, яку він закладає ззаду за пояс або за воріт. У центрі кола - доганяйло. За сигналом «біжи» діти розбігаються, а доганяйло прагне витягнути у кого-небудь стрічку. Той, хто втратив стрічку відходить вбік. За сигналом «Один, два, три, в коло швидше біжи», діти шикуються в коло. Доганяйло підраховує кількість стрічок і повертає їх дітям. Гра починається з новим доганяйлом.

Знайди м'яч

Мета: Розвивати у дітей спостережливість, спритність.

Хід гри: Усі гравці стають в коло впритул, обличчям до центру. Один гравець стає в центр, це ведучий. Гравці тримають руки за спиною. Одному дають в руки м'яч. Діти починають передавати м'яч один одному за спиною.

Ведучий намагається вгадати, у кого м'яч. Він може попрохати кожного з гравців показати свої руки, сказавши «руки». Гравець простягає обидві руки вперед, долонями догори. Той, у кого опинився м'яч або хто випустив його, стає в центр, а ведучий на його місце.

Список використаних джерел:

1. Рухливі ігри для дітей раннього віку. Режим доступу: <https://doshkilnyk.in.ua/ruhlyvi-ihry-dlja-ditej-ranno-ho-viku/>
2. Країна У// український портал krainaU.com. Рухливі ігри для дітей молодшого дошкільного віку. Режим доступу: <https://krainau.com/maty-ta-dytyna/ruhlyvi-ihry-dlia-ditei-molodshoho-doshkilnoho-viku.html>
3. Країна У// український портал krainaU.com. Рухливі ігри для дітей молодшої групи, частина 3. Режим доступу: <https://krainau.com/maty-ta-dytyna/ruhlyvi-ihry-dlia-ditei-molodshoi-hrupy-3.html>
4. Країна У// український портал krainaU.com. Рухливі ігри для дітей середнього дошкільного віку 2. Режим доступу: <https://krainau.com/maty-ta-dytyna/ruhlyvi-ihry-dlia-ditei-serednoho-doshkilnoho-viku-2.html>
5. Матеріал практичного заняття №3. Рекреаційні рухливі ігри для дітей середнього шкільного віку. Режим доступу: <http://sport.mdu.edu.ua/tmfks/wp-content/uploads/2018/01/Практичне-заняття-3.pdf>
6. Лехнівський дошкільний навчальний заклад «Вишенька». Рухливі ігри для дітей старшої групи. Режим доступу: http://lekhnivka-dnz.edukit.kiev.ua/ruhlyvi_igri_dlya_ditej/
7. Країна У// український портал krainaU.com. Рухливі ігри для дітей старшого віку. Режим доступу: <https://krainau.com/maty-ta-dytyna/ruhlyvi-ihry-dlia-ditei-starshoho-viku.html>
8. Країна У// український портал krainaU.com. Рухливі ігри для дітей старшого дошкільного віку. Режим доступу: <https://krainau.com/maty-ta-dytyna/ruhlyvi-ihry-dlia-ditei-starshoho-doshkilnoho-viku.html>

Хороводи

ХОРОВОДИ ДЛЯ ДІТЕЙ РАННЬОГО ВІКУ

Хоровод - це чудова форма колективної гри та розваги для дітей раннього віку.

Ось кілька простих хороводів, які можна використовувати з дітьми:

1. «Хороводики»

(Джерело: журнал «Малятко» № 11 (215), 2018 рік, стор. 29)

Хороводики, хороводики,

В круг обійміться тісніше,

Руки підійміть до верху,

Танцюйте як гарні птахи.

(Діти стають в коло та рухають руками та тілом відповідно до тексту пісні)

2. «Круговерть»

(Джерело: Н. Москаленко «Співанки для дітей». Видавництво «Ранок», стор. 50)

Круговерть, круговерть,

Ми весело кружляєм,

Ручки вгору піднімаєм,

І з радістю співаєм.

(Діти стають в коло та тримаються за руки, рухаються в колі та співають пісню)

3. «Пісня про сонечко»

(Джерело: журнал «Колосок» № 6, 2019 рік, стор. 35)

Сонечко вже вставало,

Вже зірки згасли з неба,

І ми весело кружляєм,

За лісами, гаями.

(Діти стають в коло та рухаються відповідно до тексту пісні)

4. «Казковий круг»

(Джерело: Ковальова О. «Співанки для дітей». Видавництво «Богдан», стор. 53)

Коло, коло, коло,

У нас весело.

Ми весело кружляєм,

У казковому світі граєм.

(Діти стають в коло та рухаються в колі відповідно до тексту пісні)

5. «Веселковий круг»

(Джерело: журнал «Малятко» № 1 (208), 2018 рік, стор. 23)

Ми весело кружляєм,

В колі, як веселка.

Ми всі дружно граєм,

В нашому кругу весело.

(Діти стають в коло та рухаються в колі відповідно до тексту пісні)

ХОРОВОДИ ДЛЯ ДІТЕЙ СЕРЕДНЬОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

1. «Дивовижний ліс»

(Джерело: журнал «Малятко» № 9 (216), 2019 рік, стор. 16)

Ліс стоїть дивовижний,

Дивовижний і чудесний.

Тут ведмеді, тут лисиці,

Тут вовки й зайчики.

(Діти стають в коло та рухаються відповідно до тексту пісні, імітуючи рухи тварин)

2. «Поїзд у далекі краї»

(Джерело: Коломієць О. «Дитячі пісні». Видавництво «Основа», стор. 56)

Їде поїзд, їде поїзд,

У далекі краї.

Їде поїзд, їде поїзд,

Туди його несе.

(Діти стають в коло та рухаються в колі, імітуючи рухи поїзда)

3. «Хоровод квітів»

(Джерело: журнал «Казка» № 6 (54), 2018 рік, стор. 12)

В квітниках квіти розцвітають,

Із радістю всі нас зустрічають.

Підіймемо руки, зробим коло,

Хоровод з квітів будемо вишивати.

(Діти стають в коло та рухаються відповідно до тексту пісні, імітуючи рухи квітів)

4. «Садовий хоровод»

(Джерело: журнал «Шкільне життя» № 1, 2021 рік, стор. 28)

У нашому садочку весна,

Все цвіте й зеленіє.

У круговій стрічці квіти квітнуть,

Аж очі не відірвати.

(Діти стають в коло та рухаються відповідно до тексту пісні)

5. «Дитячий вальс»

Джерело: «Дитячі пісні та хороводи», видавництво «Веселка», стор. 25)

Ми танцюємо, мов пташки,
Відтворюєм рух краси,
Ми вальсуємо, мов квіти,
Радісно і весело.

(Діти танцюють вальс у парах відповідно до тексту пісні)

6. «Козацький гопак»

(Джерело: журнал «Дзвіночок» № 7-8, 2020 рік, стор. 23)

В степу наших батьків,
Де трави й квіти квітнуть,
Танцюємо ми гопака,
Кругом вітер віє.

(Діти танцюють гопак у колі відповідно до тексту пісні)

ХОРОВОДИ ДЛЯ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

1. «Веселий хоровод»

(Джерело: Кузьменко І.І. «Хореографія для дітей». Видавництво «Богдан», стор. 32)

Діти в колі танцюють,
Руки у руки тримають,
Крокують вони весело,
Відчувають себе круто.

(Діти танцюють у колі, тримаючись за руки, та роблять веселі кроки

відповідно до тексту пісні)

2. «Хоровод на весні»

(Джерело: журнал «Дитячий світ» № 4, квітень 2021 року, стор. 14)

Прийшла весна, пташки співають,

Діти весело хоровод крутять.

Руки вгору, руки вниз,

Діти танцюють, як на підмозі.

(Діти танцюють хоровод у колі, піднімаючи та опускаючи руки відповідно до тексту пісні)

3. «Лісовий хоровод»

(Джерело: журнал «Дивосвіт» № 3, 2018 рік, стор. 44)

У лісі снігу немає,

Листя вітер розвіває.

Діти ходять в колі,

Під лісовим дідом віночок в'ють. (Діти танцюють хоровод в колі, допомагаючи одне одному увінчати лісового діда вінком)

ПАЛЬЧИКОВІ ІГРИ

Освітній напрям «ОСОБИСТІТЬ ДИТИНИ» «Я і ти»

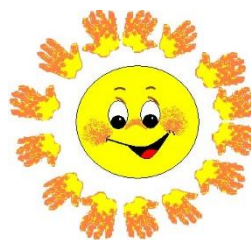
Ручками до сонечка потягнулись,
Я і ти.

Весело одне одному всміхнулись.
Я і ти.

Плещемо в долоні
Я і ти.

Долонькою покажемо
Я і ти.

(Показ руками рухів за змістом).

«Рано-вранці я встаю»

Рано-вранці я встаю,
І зарядку я роблю.
Раз – два – три – чотири - п'ять,
Дуже сильним хочу стать.

Я спочатку вмю личко,
Ох, і тепла ж в нас водичка!
Мию ручки, витираю –
Рушничок м'якенький маю.

Чищу зубки я уміло
Зверху – вниз і вправо – вліво,
Герібінцем я розчешуся,
Все до столу я саджуся.

(Показуємо рухи руками відповідно до змісту вірша. Потягаємося, робимо нахили вліво – вправо, імітуємо вмивання личка і т. д.).

«Пальчики»

Задрімав мізинчик трішки,
Безіменний - стриб у ліжко,
А середній там лежить,
Вказівний давно вже спить.
Вранці всі вони схопились враз -

В дитсадочок бігти час.

(По черзі загинаємо пальчики до долоні. Потім великим пальцем торкаємося всіх інших – «будимо». Розкриваємо всі пальці «враз»).

«Миємо ручки»

Водичка, водичка,
будем мати чисті ручки
Бризки - вправо, бризки - вліво!
Мокрим стало наше тіло!

(Ритмічно потирати долоні, імітуючи миття рук. «Струшуємо водичку з рук». Пальці стиснути в кулачок, потім випрямити пальчики і потрясти, як би струшуючи водичку).

«Печем хлібчик»

Спечем, спечем хлібчик
Дітям на обідчик.
Найбільшому - хліб місити,
А тобі - воду носити,
А тобі - в печі палити,
А тобі - дрова рубати,

А малому - замітати.
Тільки хліба напекли - танцювати почали.
Це робота не легка - витинати гопака.
(Розгинаємо пальчики, починаючи з великого. Імітуємо пальчиками танок).

Пальчикова гра для розвитку просторової уяви
«Незакінчене речення»

Діти самостійно римують вказане словосполучення, придумуючи рухи руками й пальчиками. Наприклад:

Вліво пальчики пішли...
Квіти там вони знайшли...
Повернули вправо...
Гралися цікаво....
Є у мене друзів п'ять,
...
Весело погралися,
...

Освітній напрям
«ДИТИНА В СЕНСОРНО-ПІЗНАВАЛЬНОМУ ПРОСТОРИ»

«Сім'я»

Перший пальчик - наш дідусь,
Другий пальчик - то бабуся,
Третій пальчик - наш татусь,
А четвертий - то матуся,
А мізинчик - наш малюк,
Він сховався тут.

(Підняти руку долонею до себе і відповідно з текстом вірша у певній послідовності пригинати пальці, починаючи з безіменного, потім мізинець, вказівний палець, середній і великий).

«Кошенята»

Хто в корзинці любить спати?
Це-пухнасті кошенята.

Прокидайтеся, вже ранок,
І чекає вас сніданок.
Кошенятка біля миски
Тут багато кошенят:
Одне, два, три, чотири, п'ять!
Няв!

(Діти стискають пальці в кулак, а потім відгинають їх по одному в ритмі віршика).

«Дружна родина»

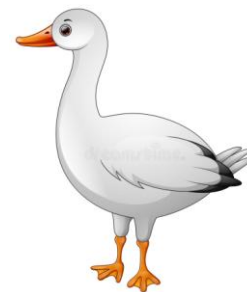
У рудої білочки
Дуже гарні діточки:
Одна - на горобині,
Друга - на стежині,
Третя - на горбочку,
Четверте - під грибочком
На галявці - п'яте,
Нумо рахувати!

(Починаючи з великого пальця по черзі загинають палець).

«Гусочка»

(Розведення – зведення пальців рук)
Раз – два – три – чотири – п'ять.
Вийшла гусочка гуляти.
Зводить лапки і розводить –
Добре вмє крокувати.

«Вийшли пальчики гулять»

(Почергове розгинання пальців)
Раз – два – три – чотири- п'ять.
Вийшли зайчики гулять.

Треба їх порахувати.
Раз – два – три – чотири- п'ять.

«П'ять пальців»

На руці моїй п'ять пальців:
П'ять утриманців,
П'ять стругальців,
П'ять писанців - малювальців,
П'ять лічильців - рахувальців.
Щоб тримать, щоб стругать,
Щоб писать, щоб малювати
І щоб все порахувати:
Раз, два, три, чотири, п'ять.
(Загинаємо пальчики по черзі за змістом).

«Рахувалочка»

Раз, два -дерева
(Показ дерев)
три, чотири -вийшли звірі.
(показ «зайчика» - руками «вушка»)
П'ять, шість - падав лист.
(Змахи кистями)
сім, вісім - птахи в лісі.
(З двох рук зробити птаха)
Дев'ять, десять-це сунички підвели
Червоні личка.
(Рухи кулачками)

«Незакінчене речення»

Діти самостійно римують вказане словосполучення, придумуючи рухи руками й пальчиками.

П'ять пальчиків на руці

...

Раз, два, три, чотири, п'ять,

...

Освітній напрям

«ДИТИНА В ПРИРОДНОМУ ДОВКІЛЛІ»

«Кленові листочки»

Осінь, осінь... Лист жовтіє,

З неба часом дощик сіє.

(Показують пальцем рух дощику).

Червонясте, золотисте опадає з кленів листя.

(Роблять рухи кистями рук)

Діти ті листки збирають,

(Руки в сторони, присідають).

У книжки їх закладають

(Імітують збирання листочків)

«Хрущ»

Я малий веселий хрущ,

Мене знає кожен кущ.
Маю я красиві вуса
І нічого не боюся!
(Стиснути кулачок.

Вказівний палець і мізинець розвести в різні боки, це «вуса». Під час читання вірша «ворушити вусами»).

«Дощик»

(Почергове постукування пальцями по столу, показуємо руками на віконечко і знову постукуємо по столу)

Крапа, крапа дощик
На моє віконечко,
Стукає у шибку,
А я чекаю сонечко.

«Пташенята»

(Приведення – відведення великого пальця)

Відкривають пташенята,
Свої дзьобики маленькі.
Просять кашки пташенятка –
Зголодніли вже бідненькі.

«Зайченя»

(Рухи вказівним і середнім пальцями рук)

Має зайчик довгі вушка
Треба ними ворушити,
Щоб лисиці не вдалося
Вушенята ті вхопити.

«Кішки – мишки»

Ця ручка – мишка,
Ця ручка – кішка,
Мишка лапками шкрябе
І скориночку гризе.
Це почула кішка

І біжить до мишки.
Мишка – шусть і вбігла в нірку,
Не пролізе кішка в дірку.
(Витягнуті пальці лівої руки – це мишка,
а стиснутий кулак правої руки – кішка.
Робимо рухи руками відповідно за текстом

«Пташка-мати»

Полетіла пташка-мати
Малюкам жуків шукати.
А малята не літають -
Із гніздечка виглядають.
(Всі пальці правої руки обхопити долонею.
Утворити «гніздо».
Коли ворушити пальцями правої руки,
створюється враження, що у «гнізді» живі пташенята).

«Квіточка»

Під снігом квіточка росте,
Красу на землю принесе,

Промінчик доторкнеться
І квітка усміхнеться.
(Показати руками шар снігу.

Потім утворити руками квітку й торкнутися до її пелюсток, показуючи «промінчик».

Далі квітка потроху розкриває пелюстки).

«Незакінчене речення»

Діти самостійно римують вказане словосполучення, придумуючи рухи руками й пальчиками.

Світить гарно сонечко,

...

Заглядають дітки

...

«ГРА ДИТИНИ»

«Кулька»

Пружну кульку я надую,

Мотузочок зав'яжу.

Ну а потім її здую,

Всім цей фокус покажу.

(Вихідна позиція. Пальці обох рук зібрані пучкою і стикаються кінчиками. «Надуваємо кульку»: надати пальцям таке положення, яке буває, коли руки тримають м'ячик або кульку. «Кулька лопнула»: пальці повертаються у вихідну позицію).

«Лялька»

(Пальчиками обох рук беремо уявну ляльку, імітуємо заплітання косички, лоскочемо пальчиками долоню іншої руки (чергуємо), вкінці пальчики «стрибають»).

Легенько лялечку візьму,

Ласкаво полоскочу

Косичку гарну заплету,

Бо дуже гратись хочу.

«Незакінчене речення»

Діти самостійно римують вказане словосполучення, придумуючи рухи руками й пальчиками.

У мене іграшок багато,

...

В ручки міцно їх візьму,

...

Освітній напрям

«ДИТИНА В СОЦІУМІ»

«На роботу»

Старший встав - не лінувався.

Вказівний за ним піднявся -

Розбудив сусід його.

Той - свого, а той свого.

Встали вчасно всі брати -

На роботу треба йти.

(Стиснути пальчики в кулачок.

По черзі розгинати їх, починаючи з великого.

А зі словами: «Встали вчасно всі...» широко розставати пальці).

«Прапор»

Синьо-жовтий прапор маєм:

Синє небо, жовте жито;

Прапор свій оберігаєм,

Він святиня, знають діти.

(Перетворіть свої руки на прапорці. Розгорніть долоню правої руки від себе, великий палець опустіть униз (держак), інші пальці притисніть і спрямуйте вбік (полотнище)).

«До побачення»

(Згинання – розгинання кистей рук)

Киця лапкою махає:

«До побачення, малята!»

Тобі теж, бувай здорова!

До побачення! До завтра!

**До
побачення!**

«Привітання»

Добрий день, добрий день –

Пальчики сказали,

Ми сьогодні всіх дітей зранку привітали.

(Пальці обох рук назустріч «кланяються»,

потім ритмічно на кожному пальчику

з'єднуються з однойменними пальцями рук з допомогою дорослого).

«Сестрички»

Посварились дві сестрички,

Розійшлися хто куди.

(Розвести долоні рук, торкаючись зап'ястями)

Та невдовзі помирились,

Обнялись - нема біди.

(Переплести пальці обох рук).

«Бабуся»

Хоч бабуся вже стара

Всім гостинців роздала:

Тарасові – пряничок,

Іванкові – бубличок,

Тетянці – ватрушку,

Марійці – пампушка,

Тільки в Юлі – внученьки,

Без гостинців рученьки.

(Дорослий гладить кожну дитинку по голові. Діти згинають правою рукою пальчики лівої руки по порядку).

«Жадібний Євген»

Євген горіхи роздає:

- Оце – моє, оце – твоє.

- А це чие?

- Це теж моє.

Дивлюсь, горіхів не стає ...

У вас такий Євгенко є,

Що так горіхи роздає?

(Рухи руками відповідно змісту вірша)

«Незакінчене речення»

Діти самостійно римують вказане словосполучення, придумуючи рухи руками й пальчиками.

Рано пальчик встав,

...

...

Освітній напрям

«МОВЛЕННЯ ДИТИНИ»

«Вітер»

Він шепоче: «шу - шу - шу ...

листя обірвуть спішу».

(Діти відповідно виконують рухи руками «обривають листя»)

Разом з ним в осіннім гаї

Я в таночку покружляю.

(Діти кистями рук роблять «ліхтарики» - танцюють)

«Ножиці»

Швачка в дім до нас прийшла,

Мені ножиці дала,

Я тканини і папір

Ріжу, ріжу до сих пір.

(Великий, безіменний палець та мізинець притиснути до долоні.

Вказівний та середній пальці витягнути вперед. Вони то розходяться, то сходяться, імітуючи рухи ножиців. Долонь розташована паралельно столу.

Спочатку вправу виконувати повільно, поступово темп прискорити. Стежити, щоб пальці були прямі).

«Замок»

(Пальці зціплені у замок, рухи вправо-вліво, кругові оберти руками)

На дверях – замок великий,

Треба його відчинити.

Вправо – вліво, вправо – вліво,

Ох і важко це зробити.

«Тварини»

Раз зустрілись кошенята: «Няв!Няв».

Потім стрілись цуценята: «Гав!Гав!».

Потім стрілися лошата: «І-го-го!І-го-го!»

Потім стрілися ягнята: «Бе-е!Бе-е!»

Козенята прибігали: «Ме-е!Ме-е!»

Гострі ріжки показали.

(Педагог читає віршовані рядки, діти повторять услід за дорослим відповідне звуконаслідування та на кожний рядок з'єднують пальці правої та лівої рук, починаючи з мізинця. На останній рядок показують «ріжки», витягнувши вказівні пальці та мізинці).

«Напечемо млинців»

Варіант 1.

По черзі торкатися поверхні столу тильною стороною кисті руки і долонею.

На сметані, на яйці

Тісто зробим на млинці.

Напече нам мама їх

Гаряченьких та смачних.

Варіант 2.

а) ліва рука торкається столу долонею,

права рука – тильною стороною;

б) змінюємо позиції.

Тепер ліва рука торкається столу тильною стороною,

права рука торкається столу долонею.

Вправу можна виконувати на рахунок «раз-два», або супроводжуючи рухи віршами (див. 1 варіант).

«Готуємо борщик»

(Руки руками відповідно до змісту, складаємо з ручок «горщик», жменьками «наливаємо» туди водичку, підкидаємо дрова тощо)

Приготуємо ми борщик,
Дістаємо з шафи горщик,
Наллємо туди водички,
Дрова кинемо у пічку,
Пошинкуємо капусту,
І морквинку натремо.
Підсолили, помішали,
Все, у пічку ставимо.

«Незакінчене речення»

Діти самостійно римуєть вказане словосполучення, придумуючи рухи руками й пальчиками.

Вітер дує «шу-шу-шу»,

...

Всі листочки закружляли,

...

Освітній напрям

«ДИТИНА В СВІТІ МИСТЕЦТВА»

«Картина»

Намалюю я картину,
І на ній я зображу:
Сонечко в яскраву днину,
Квітку в полі, ось таку;
Покажу веселі хмарки,
Дощик, вітер і росу,
Намалюю я картину

Дивовижну, не просту.

(Малюємо в повітрі квадрат, показуємо пальчиками сонечко розставивши широко пальці і схрестивши руки, квіточку склавши ручки разом і утворити пальчиками «пелюстки», хмарки показати плавними рухами кисті руки вгору-вниз, дощик постукувавши пальчиками по долоні, вітер махаючи пальчиками вліво-вправо, вкінці робимо рухи рукою ніби малюємо у повітрі).

«Брати»

Перший брат малює,
Другий брат танцює,
Третій вишиває,
Четвертий на сопілці грає,
А найстарший братик,
Справжній молодець
Меншим помагає
Отакий кінець.

(Загинаємо пальчики по порядку відповідно до дій у вірші, вкінці масажуємо великий палець).

«Олівець»

Олівець-пустунець,
Намалюй нам сто овець,
Три будиночки з парканом,
Кашалота з пеліканом,
Хоровод котів пухнастих,
Дев'ятнадцять зебр смугастих,
Жабеняток у ставку,
Мамин фікус у кутку.

(Діти тримають олівець між долонями і повільно рухають ними вперед-назад під час розповіді вірша, масажуючи свої долоні і пальчики).

«Веселі музики»

(Імітація гри на різних музичних інструментах)

Ми – веселі музики!
Свою справу добре знаєм,
І для всіх гостей спочатку

Ми на скрипочці заграєм.
 Вгору – вниз і навпаки,
 Плаче скриночка, без сили,
 Бо на цьому інструменті
 Нас ще грати не навчили.
 Краще ми на піаніно –
 Непотрібна тут наука.
 Швидко рухаються пальці,
 Дуже вправні наші рухи.
 Тепер візьмемо сопілку.
 Знов для пальчиків робота.
 Дружно дмухаємо в неї
 Без зусиль і без турботи.

«Пальчик у таночку»

(Рука стиснена у кулак, по одному пальчику розгинаємо і ворухимо ним вгору-вниз)

Наш великий хлопчик-пальчик
 У таночку закружлявся
 Танцюрист із нього добрий,
 Шкода, швидко він втомився.

«Музики»

(Рухи руками відповідно до тексту, імітація гри на барабані і т.д.)

Вміємо ми добре грати,
 Та, мабуть, для справжніх звуків
 Треба ще і ноти знати.
 В барабани ми б'ємо –
 Стук – стук – стук, стук – стук – стук.
 Це найкращий інструмент,
 Бо гучний у нього звук.
 Про баян не забуваймо!
 Кнопки тиснемо щосили –
 Тілі – тілі, тралі – валі,
 Недарма нас запросили.
 Треба ручкам відпочити,
 З пальчиків стряхнемо втому.
 Розійшлись давно всі гості,

Все, збираємось додому.

«Незакінчене речення»

Діти самостійно римують вказане словосполучення, придумуючи рухи руками й пальчиками.

Пальчик любить малювати,

...

Всі малюють вправно,

...

МЕТОДИЧНИЙ СУПРОВІД ОРГАНІЗАЦІЇ ЛІТНЬОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Схема конспекту заняття

Тема заняття:

Мета (програмовий зміст заняття):

Обладнання (матеріал, необхідний для заняття):

Організація обстановки на занятті: указати, як буде розміщено у групі демонстраційний та роздавальний матеріал, фізкультурне обладнання, атрибути до гри тощо; розташування столів, розміщення дітей за ними, інші важливі деталі обстановки.

Попередня робота з дітьми: вказати всі форми роботи в щоденному житті, які готують дітей до сприймання матеріалу на занятті.

Хід заняття:

1. **Вступна частина** (початок заняття): докладно описати методичні прийоми та зміст роботи, спрямовані на організацію переходу дітей від ігрової чи побутової діяльності до навчання, зосередження уваги дітей та зацікавлення їх змістом заняття.

2. **Основна частина:** докладно розкрити послідовність проведення всіх видів навчальної діяльності дітей на занятті, навести зміст розповідей та пояснень, запитань до дітей, описати ігрові прийоми, вправи, усі форми практичної діяльності дітей на занятті та прийоми керівництва діяльністю дітей.

3. **Заклучна частина** (підсумок заняття): описати методичні прийоми підведення підсумків заняття, навести зміст заключної розповіді вихователя.

Використана література: указати посібники, методичні розробки, хрестоматії, іншу літературу, якою користувалися під час підготовки та проведення заняття.

Схема аналізу режимних моментів в першу половину дня

I. Ранковий прийом:

- місце проведення прийому дітей;
- готовність групи, ділянки, дидактичних матеріалів та іграшок;
- тон і настрої вихователя під час зустрічі з дітьми;
- звернення уваги педагога на самопочуття дітей;
- прийоми, що використовує педагог, щоб відволікти дитину від розлучення з батьками, викликати позитивні емоції, створити гарний настрій;
- бажання дітей відвідувати групу;
- володіння навичками самообслуговування та культурно-гігієнічними навичками;
- організація індивідуальної, ігрової та трудової діяльності дітей;
- вміння вихователя організовувати та поєднувати групову та індивідуальну роботу з дітьми;

II. Сніданок:

- підготовка столів до сніданку (правильне розміщення; сервіровка);
 - тривалість сніданку, відповідність режиму;
 - освітня робота вихователя під час сніданку;
 - рівень культурно-гігієнічних навичок дітей;
 - прийоми, які використовує вихователь для виховання культурно-гігієнічних навичок культури;
 - керівництво вихователя діяльністю дітей, які закінчили харчуватися.
- Аналогічно аналізується обід.

III. Одягання:

- умови одягання дітей;

- навички дітей;
- прийоми, які використовує вихователь;
- тривалість одягання.

IV. Прогулянка:

- відповідність структури прогулянки методичним вимогам (спостереження – бесіда; трудові доручення; рухливі ігри (2-3); дидактичні ігри; індивідуальна робота);
- доцільність вибору об'єкта спостереження, оптимальність обсягу бесіди;
- ступінь раціональності й ефективності використання методів та прийомів, їх відповідність віку дітей;
- мова вихователя: доступність, логічність, образність, виразність (використання в бесіді художнього слова);
- мовленнєва активність дітей (знання дітьми віршів, загадок);
- наявність прийомів щодо активізації пізнавальних психічних процесів;
- ставлення дітей до спостереження (інтерес, зацікавленість, активність);
- організація та доцільність трудових доручень;
- організація рухливих ігор;
- активність та самостійність дітей під час проведення рухливих ігор;
- організація та проведення дидактичних ігор з природознавчим матеріалом;
- організація самостійної ігрової діяльності дітей;
- наявність та ефективність індивідуальної роботи з дітьми;
- взаємодія, узгодженість діяльності вихователя та дітей;
- використання атрибутів та іграшок.

Схема аналізу режимних моментів в другу половину дня

I. Підйом, загартовуючи процедури:

- відповідність часу підйому режиму дня вікової групи;
- характер звертань вихователя (спокійний доброзичливий тон, використання малих фольклорних жанрів, художньої літератури, заохочення, ігрові прийоми);
- зміст гімнастики пробудження, відповідність віку дітей;
- якість виконання вправ дітьми;
- види загартування;
- час відведений для одягання;
- володіння навичками самообслуговування, розвиток самостійності, заохочення до взаємодопомоги.

II. Одягання дітей на прогулянку:

- умови одягання дітей;
- рівень сформованості навичок дітей;
- прийоми, які використовує вихователь, доцільність їх використання;
- тривалість одягання.

III. Прогулянка та керівництво вихователя різними видами діяльності дітей:

- місце проведення прогулянки (на майданчику, за межами дошкільного закладу);
- види діяльності дітей, які організовано на прогулянці, створення відповідних умов;
- використання прогулянки для розширення знань дітей про оточуюче середовище;
- правильність організації спостереження (вибір об'єкту, постановка завдань, характер питань і пояснень, включення художнього слова, активність дітей);
- забезпечення рухової активності дітей на прогулянці (кількість

рухливих ігор, їх характер, участь в них дітей);

- проведення індивідуальної роботи з дітьми (з яких розділів);
- емоційний стан дітей під час і на кінець прогулянки.

VI. Полуденок:

- підготовка столів до полуденку (правильне розміщення; сервіровка);
- тривалість вечері, відповідність режиму;
- освітня робота вихователя під час вечері;
- рівень культурно-гігієнічних навичок дітей;
- прийоми, які використовує вихователь для виховання культурно-гігієнічних навичок;
- керівництво вихователя діяльністю дітей, які закінчили харчуватися.

V. Діяльність дітей у вечірні години:

- різноманітність видів діяльності, до яких залучає вихователь дітей;
- організація різних видів ігрової діяльності (дидактичні, сюжетно-рольові, будівельні, театралізовані ігри);
- організація самостійної художньої діяльності.

VI. Повернення дітей додому:

- індивідуальні бесіди з батьками, консультації для батьків;
- прощання з дітьми.

Схема аналізу проведення ранкової гімнастики

1. Чіткість організації та відповідність часу проведення.
2. Санітарно-гігієнічні умови.

3. Відповідність пропонованих загально-розвивальних вправ віковій, руховій підготовленості дітей.
4. Черговість, послідовність, правильність виконання загально-розвивальних вправ.
5. Різноманітність вихідних положень, дозування вправ.
6. Якість показу та чіткість пояснень.
7. Індивідуальний підхід.
8. Увага на правильність дихання.
9. Увага на формування постави та профілактику плоскостопості.
10. Поведінка дітей (активність, самостійність, зацікавленість).
11. Музичний супровід (відповідність рухів характеру музики).

Схема аналізу прогулянки

1. Відповідність структури прогулянки методичним вимогам (спостереження-бесіда; трудові доручення чи колективна праця: рухливі ігри (2-3); дидактичні ігри; індивідуальна робота.
2. Доцільність вибору об'єкта спостереження, оптимальність обсягу бесіди.
3. Ступінь раціональності й ефективності використання методів та прийомів, відповідність віковій дітей.
4. Мова вихователя: доступність, логічність, образність, виразність (використання в бесіді художнього слова).
5. Мовленнєва активність дітей (знання дітьми віршів, загадок, прикмет природознавчого характеру).
6. Наявність прийомів для активізації пізнавальних психічних процесів.
7. Ставлення дітей до спостереження (зацікавленість, активність).
8. Організація та доцільність трудових доручень.

9. Ставлення дітей до праці (бажання, наполегливість).
Результативність трудових дій та якість набутих дітьми вмінь і навичок.
10. Організація та якість проведення рухливих ігор.
11. Активність та самостійність дітей під час проведення рухливих ігор.
12. Організація та проведення дидактичних ігор з природознавчим матеріалом.
13. Наявність та ефективність індивідуальної роботи з дітьми.
14. Взаємодія, узгодженість діяльності вихователя та дітей.
15. Використання атрибутів та іграшок.
16. Фіксація спостережень дітей у календарі погоди та природи.

Схема аналізу спостереження в природі

I. Підготовка до спостереження:

- чіткість виділення завдань спостереження: навчальних (формування певних уявлень про об'єкти природи, зв'язки між ними); розвивальних (розвиток психічних процесів), виховних (формування ціннісного ставлення до певних природних об'єктів);
- чіткість визначення виду та етапу спостереження;
- складання схеми спостереження (структури);
- доцільність вибору місця, об'єкта спостереження, підготовка об'єкта до спостереження.

II. Проведення спостереження:

- ефективність поєднання прийомів активізації пізнавальної діяльності;
- запитання: конкретність, доступність для розуміння дітьми, врахування попереднього досвіду та активізація розумової діяльності;
- пояснення - підведення до встановлення залежностей, узагальнень;

- розповідь - допомога у пізнанні того, що неможливо побачити безпосередньо;
- обстеження об'єкта різними аналізаторами;
- порівняння - формування повніших і точніших уявлень, активізація пізнавальної діяльності;
- практичні завдання;
- художнє слово - загострення чуттєвого сприймання;
- гра - формування інтересу до спостереження;
- ґрунтовність знань педагога з поданої теми;
- мовлення педагога: чіткість, логічність, емоційна виразність;
- рівень виконання завдань спостереження;
- особливості поведінки дітей: пізнавальна активність, інтерес, увага;
- рівень сформованості у дітей знань про об'єкти та явища природи;
- оцінно-контрольна діяльність педагога та дітей;
- дотримання правил безпеки життєдіяльності.

Схема аналізу заняття з фізичної культури

I. Підготовка педагога до заняття:

- конкретність та відповідність завдань заняття програмовим вимогам, рівню фізичної підготовленості дітей;
- взаємозв'язок з попереднім матеріалом;
- комплексність розв'язання розвивальних, навчальних та виховних завдань;
- взаємозв'язок частин заняття;
- підготовка місця та обладнання до заняття;
- одяг вихователя та дітей.

II. Організація заняття:

- своєчасність початку за закінчення заняття, його тривалість;
- доцільність розподілу часу на проведення кожної частини заняття;
- прийоми розміщення та пересування дітей у залі чи на майданчику, способи їх організації під час виконання вправ в кожній частині заняття;
- раціональність використання приміщення (майданчика) та інвентарю;
- взаємодія педагогів під час заняття.

III. Проведення заняття:

- відповідність методів та прийомів навчання віковій дітям, їх підготовленості, етапу навчання, характеру вправ та музичного супроводу;
- попередження та усунення помилок у дітей;
- диференційований підхід у роботі з дітьми;
- забезпечення страхування, дотримання техніки безпеки;
- повідомлення дітям теоретичних відомостей про фізичне виховання;
- темп виконання та дозування вправ;
- регулювання фізичного та психічного навантаження протягом заняття;
- формування правильної постави та навичок особистої гігієни;
- динаміка фізичних навантажень.

IV. Поведінка та самопочуття дітей:

- дисциплінованість та організованість дітей, стосунки і ровесниками;
- увага, активність, ініціативність, наполегливість дітей;
- самопочуття та настрої дітей.

V. Вимоги щодо діяльності вихователя:

- якість показу та пояснення вправ;
- вміння тримати в полі зору всю групу, контролювати самопочуття та поведінку дітей;
- вміння володіти голосом, культура мовлення;

- володіння спеціальною термінологією;
- характер проведення заняття (впевнено - невпевнено), настрої вихователя.

Схема аналізу занять з образотворчої діяльності

1. Конкретність та відповідність завдань заняття програмовим вимогам, розвитку дітей; взаємозв'язок з попереднім матеріалом; комплексність розв'язання розвивальних, навчальних та виховних завдань.
2. Санітарно-гігієнічні та естетичні умови під час проведення заняття.
3. Добір практичного матеріалу, його розташування (відповідно до методичних вимог).
4. Наявність та відповідність посібників, природи, зразків, картин художнім та педагогічним вимогам, віковим особливостям дітей.
5. Доцільність методів та прийомів, використаних вихователем під час: розглядання природи, репродукції; визначення змісту сюжету; добору засобів виразності.
6. Рівень залучення дітей до обговорення послідовності виконання завдань.
7. Фронтальна й індивідуальна робота з дітьми.
8. Спрямованість використаних методів і прийомів на формування у дітей емоційного настрою, творчості, самостійності.
9. Доступність, логічність, емоційність мови вихователя.
10. Володіння вихователем спеціальною термінологією.
11. Оцінка емоційних проявів дітей під час роботи (захоплення, зацікавленість, прояви творчості).
12. Оцінка самостійності виконання роботи.
13. Навчальні технічні навички (відповідно до програмових вимог) з малювання, аплікації, ліплення.
14. Володіння дітьми навичками аналізу й оцінки результатів своєї діяльності та діяльності своїх товаришів.

Схема аналізу процесу створення зображення за задумом
(малювання, ліплення, аплікація)

1. Конкретність та відповідність завдань заняття програмовим вимогам, розвитку дітей; взаємозв'язок з попереднім матеріалом; комплексність розв'язання розвивальних, навчальних та виховних завдань.
2. Добір та різноманітність практичного матеріалу, зручність його розташування та використання.
3. Рациональність та ефективність використаного часу для кожної частини заняття.
4. Активізація дитячого досвіду та уточнення уявлень дітей про предмети, явища, які будуть зображуватися (згадування, коли відбувалося накопичення цього досвіду: шляхом спостереження на прогулянці, екскурсії; шляхом перегляду телепередач, читання художніх творів, розглядання репродукцій картин художників, ілюстрацій, ігор, слухання музики тощо).
5. Означення теми малюнка.
6. Усвідомлення дітьми змісту майбутнього малюнка. Визначення зображень, які будуть входити в малюнок: визначення композиції малюнка (використання педагогом пошукового та евристичного методів).
7. Вибір матеріалів для малювання, якому віддала перевагу дитина.
8. Вибір та уточнення засобів і техніки малювання, необхідних для створення зображення.
9. Визначення етапів зображення (планування роботи). Залучення дітей до визначення етапів роботи.
10. Уточнення уявлень про предмети, що зображуються (у разі необхідності), у ході реалізації задуму шляхом додаткового розглядання предмета, ілюстрацій, додаткового пояснення, нагадування.
11. Активізація застосування різноманітних засобів створення зображення, засобів виразності (у разі необхідності): передача форми, передача

величини предметів та їх частин, передача будівлі (виокремлення складників предмета), передача кольору (як ознаки предмета та як засобу виразності); розташування у просторі (варіативність засобів розташування); відносна величина та положення предметів; рухи.

12. Емоційність мовлення педагога, володіння спеціальною термінологією.

13. Оцінка емоційних проявів дітей під час роботи (захоплення, зацікавленість, прояви творчості).

14. Рівень самостійності виконання роботи.

15. Уміння педагога організувати аналіз дитячих робіт з погляду повноти здійснення задуму, застосованих засобів зображення та виразності.

16. Уміння дітей аналізувати результати зображувальної діяльності.

Схема аналізу заняття з художньо-мовленнєвої діяльності

1. Створення відповідних умов для сприйняття літературних творів.

2. Уміння пізнавати назву твору, автора, героїв за уривком або за ілюстрацією.

3. Рівень розуміння змісту твору.

4. Емоційність сприйняття змісту художніх творів.

5. Уміння висловлювати своє ставлення до героїв, оцінні судження.

6. Уміння визначати позитивні й негативні риси персонажів.

7. Інтонаційна виразність мовлення вихователя.

8. Уміння розрізняти жанри творів.

9. Розігрування за сюжетом літературного твору.

Схема аналізу заняття з ознайомлення з довідками

1. Конкретність та відповідність завдань заняття програмовим вимогам, розвиткові дітей; взаємозв'язок з попереднім матеріалом; комплексність розв'язання розвивальних, навчальних та виховних завдань.
2. Організаційна структура заняття: послідовність етапів, чіткість переходу від одного етапу до іншого.
3. Раціональність та ефективність використання часу, оптимальність темпу заняття.
4. Розміщення, доцільність, різноманітність та якість наочних посібників.
5. Кількість дітей на занятті. їх поведінка та розміщення.
6. Наявність прийомів для активізації психічних процесів (пам'ять, мислення, увага, уява).
7. Відповідність та доцільність практичних методів.
8. Місце художніх текстів, прийоми та доцільність їх використання.
9. Місце ігор та ігрових прийомів.
10. Мовленнєва активність, самостійність дітей.
11. Ставлення вихователя до помилок дітей.
12. Мовлення вихователя: його відповідність нормам української літературної мови, інтонаційна виразність.
13. Ґрунтовність знань педагога з даної теми, відповідність поданого матеріалу дійсності.
14. Взаємодія, узгодженість діяльності вихователя та дітей; індивідуальна робота з дітьми.
15. Засвоєння дітьми програмового змісту, передбаченого поставленими завданнями.
16. Емоційна атмосфера на занятті.
17. Прийоми для закінчення заняття.

Схема аналізу заняття з логіко-математичного спрямування

1. Конкретність та відповідність завдань заняття програмовим вимогам, розвиткові дітей; взаємозв'язок з попереднім матеріалом; комплексність розв'язання розвивальних, навчальних та виховних завдань.
2. Раціональність та ефективність використання часу, побудови етапів, оптимальність темпу заняття.
3. Доцільність, різноманітність та розміщення демонстраційного та роздаткового матеріалу. їх види, кількість та якість.
4. Вміння педагога організувати пізнавально-пошукову та самостійну діяльність дітей.
5. Чіткість і грамотність вказівок, пояснень, запитань, демонстрування матеріалів, логічність та емоційність мовлення вихователя.
6. Вміння активізувати мовлення дітей (конкретність, влучність запитань, різноманітність їх формулювання).
7. Вміння підводити дітей до узагальнення, математичних висновків; ґрунтовність та доступність узагальнення педагога.
8. Вміння активізувати увагу, розвивати різні види пам'яті: зорову, слухову, словесно-смыслову, емоційну.
9. Взаємодія, узгодженість діяльності вихователя та дітей.
10. Фронтальна й індивідуальна робота з дітьми.
11. Підсумок заняття, оцінно-контрольні дії.
12. Рівень використаних прийомів для формування математичних уявлень у дітей (залежно від поставленої мети): кількість та лічба, величина, геометричні фігури, орієнтування у просторі, орієнтування у часі, логіко-математична компетенція.
13. Особливості поведінки дітей: активність, інтерес, увага, ставлення до заняття.
14. Засвоєння дітьми програмового змісту, передбаченого поставленими завданнями.

Схема аналізу музичного заняття

1. Конкретність та відповідність завдань заняття програмовим вимогам, розвитку дітей; взаємозв'язок з попереднім матеріалом; комплексність розв'язання розвивальних, навчальних та виховних завдань.

2. Відповідність структури та змісту музичної діяльності виду заняття, доцільність використання різних видів музичної діяльності.

3. Ефективність застосованих методів та прийомів:

- слухання;

- співи;

- музично-ритмічні рухи;

- гра на музичних інструментах.

4. Раціональність та ефективність прийомів для розвитку музичних здібностей дітей (естетичний смак, музичний слух, пам'ять, музичний словник, творча активність тощо).

5. Підбір музичного репертуару, етапи роботи над ним (наступність у засвоєнні знань, умінь і навичок дітей).

6. Наявність та якість наочних посібників.

7. Індивідуально-диференційований підхід.

8. Логічність, послідовність, емоційність мовлення педагога.

9. Взаємодія, узгодженість діяльності музичного керівника і дітей.

10. Особливості поведінки дітей під час заняття: інтерес, увага, активність, творчість.

11. Засвоєння дітьми завдань, передбачених метою заняття.

Схема аналізу фізкультурного свята, розваги

1. Обсяг, відповідність програмового змісту віковій дітям та рівню фізичної підготовленості дітей.
2. Умови проведення свята, розваги (наявність емблеми, пам'ятних значків, естетика приміщення).
3. Оптимальне розміщення обладнання, інвентаря.
4. Структура свята, розваги (парад учасників, масові виступи, змагання, конкурси, вікторини).
5. Ефективність вибору, доцільність методів та прийомів.
6. Забезпечення позитивного емоційного клімату.
7. Сприяння творчим проявам, фізичним і вольовим зусиллям дітей в умовах змагання; винахідливості та спритності.
8. Заохочення дітей до змагання за першість в естафетах, чітке виконання вправ.
9. Доцільність використання сюжетних ситуацій, ігрових образів.
10. Здійснення індивідуального та диференційного підходів.
11. Підбиття підсумків конкурсів, змагань.
12. Спільна робота вихователя з батьками.
13. Доступність, логічність, емоційність, виразність мови вихователя.
14. Охорона життя і здоров'я дітей.
15. Результативність.
16. Роль ведучого.

Схема аналізу родинного виховного заходу

1. Доцільність, актуальність теми.
2. Відповідність змісту меті заходу.
3. Своєчасність проведення заходу.
4. Тривалість підготовчого періоду, система підготовчих заходів.

5. Відповідність змісту заходу річним завданням дошкільного закладу.
6. Ґрунтовність та зрозумілість поданої інформації, емоційність викладення теми.
7. Наявність наочності, демонстраційних матеріалів.
8. Форма проведення заходу, її відповідність визначеному змісту.
9. Ефективність залучення батьків до взаємодії (діалог між батьками та педагогом).
10. Створення доброзичливої атмосфери.
11. Практичні прийоми підвищення рівня педагогічної культури батьків.
12. Культура спілкування з батьками, гуманізація взаємин між членами родин та вихователями.
13. Індивідуальний та диференційований підходи до розв'язання визначеної проблеми.
14. Результативність заходу.

Схема аналізу підготовки та проведення музичних свят

I. Підготовка до свята, вимоги до сценарію:

- дотримання принципу колегіальності при складанні сценарію;
- логічність і методична грамотність побудови сценарію; розкриття в сценарії теми свята, узгодження її з груповими планами;
- раціональність використання часу на підготовку з урахуванням розподілу занять та режиму дня;
- змістовність та різноманітність видів художньо-естетичної роботи з дітьми та доцільність їх чергування;
- новизна у змісті розкриття теми, оригінальність вираження задуму заходу;
- відповідність репертуару віковим можливостям дітей та ідеї заходу;

- сюрпризні моменти;
- залучення всіх дітей групи до участі у святі;
- залучення дорослих: батьків та працівників дошкільного закладу;
- наявність, доцільність та естетичність атрибутики;
- оформлення приміщення, відповідність тематиці свята;
- індивідуальна робота музичного керівника з дітьми та дорослими в ході

підготовки.

II. Проведення свята:

- костюми дітей та дорослих;
- взаємодія музичного керівника і педагогів з дітьми, взаємодія дорослих між собою;
- виконання ролей дорослими (артистизм, винахідливість, спритність);
- супроводжувальна роль інших дорослих на святі;
- якість музичного репертуару, супроводу, акомпанементу;
- організація робочого місця музичного керівника;
- уміння захопити дітей, зацікавити їх; тон мови, доброзичливість спілкування;
- формування морально-етичних та естетичних навичок глядачів;
- інтерес, захопленість, безпосередність, якість виконання дітьми творів:
- віршів;
- пісень;
- таночків, хороводів;
- інсценувань.
- участь усіх дітей з урахуванням їхніх індивідуальних уподобань, інтересів та можливостей;
- самопочуття, настрій, відсутність перевантажень;
- логічність завершення свята.

III. Оцінка підготовки та проведення свята.

Схема аналізу організації рухової діяльності дітей на прогулянці

1. Фізкультурний комплекс на прогулянці.
2. Відповідність змісту поставленим завданням, вікові дітей, рівню їх підготовленості.
3. Зручність розташування дітей, відповідність місця проведення нормам безпеки життєдіяльності.
4. Доцільність розподілу часу на проведення кожної частини.
5. Способи організації дітей під час виконання вправ у кожній частині.
6. Попередження та усунення помилок дітей під час виконання рухів.
7. Рухливі ігри (2-3).
8. Чіткість пояснення правил гри.
9. Чергування в іграх основних рухів.
10. Тривалість гри, регулювання фізичного навантаження.
11. Інтерес, ініціативність дітей під час гри.
12. Спортивні ігри або вправи (рівень проведення).
13. Загартувальні процедури у поєднанні з дихальними вправами.
14. Індивідуальна, групова, фронтальна робота з фізичного виховання.
15. Чіткість показу рухів педагогом.
16. Осмисленість техніки виконання рухів дитиною.
17. Самостійна рухова діяльність дітей (ініціативність, самостійність у виборі діяльності).
18. Створення умов для організації самостійної рухової діяльності (фізкультурна атрибутика, забезпечення страхування).
19. Керівництво з боку вихователя (прийоми активізації, ступінь використання часу з метою активізації рухової діяльності дітей).
20. Уміння тримати у полі зору всю групу, контролювати самопочуття та поведінку дітей.

21. Взаємодія педагога та дітей протягом прогулянки.

22. Самопочуття та настрої дітей.

Схема аналізу проведення ранкової гімнастики

1. Чіткість організації та відповідність часу проведення.
2. Санітарно-гігієнічні умови.
3. Відповідність пропонованих загально-розвивальних вправ вікові, руховій підготовленості дітей.
4. Черговість, послідовність, правильність виконання загально-розвивальних вправ.
5. Різноманітність вихідних положень, дозування вправ.
6. Якість показу та чіткість пояснень.
7. Індивідуальний підхід.
8. Увага на правильність дихання.
9. Увага на формування постави та профілактику плоскостопості.
10. Поведінка дітей (активність, самостійність, зацікавленість).
11. Музичний супровід (відповідність рухів характеру музики).

Схема аналізу прогулянки

1. Відповідність структури прогулянки методичним вимогам (спостереження-бесіда; трудові доручення чи колективна праця: рухливі ігри (2-3); дидактичні ігри; індивідуальна робота.

2. Доцільність вибору об'єкта спостереження, оптимальність обсягу бесіди.

3. Ступінь раціональності й ефективності використання методів та прийомів, відповідність віковій дітей.

4. Мова вихователя: доступність, логічність, образність, виразність (використання в бесіді художнього слова).

5. Мовленнєва активність дітей (знання дітьми віршів, загадок, прикмет природознавчого характеру).

6. Наявність прийомів для активізації пізнавальних психічних процесів.

7. Ставлення дітей до спостереження (зацікавленість, активність).

8. Організація та доцільність трудових доручень.

9. Ставлення дітей до праці (бажання, наполегливість).

Результативність трудових дій та якість набутих дітьми вмінь і навичок.

10. Організація та якість проведення рухливих ігор.

11. Активність та самостійність дітей під час проведення рухливих ігор.

12. Організація та проведення дидактичних ігор з природознавчим матеріалом.

13. Наявність та ефективність індивідуальної роботи з дітьми.

14. Взаємодія, узгодженість діяльності вихователя та дітей.

15. Використання атрибутів та іграшок.

16. Фіксація спостережень дітей у календарі погоди та природи.

Схема аналізу спостереження в природі

І. Підготовка до спостереження:

- чіткість виділення завдань спостереження: навчальних (формування певних уявлень про об'єкти природи, зв'язки між ними); розвивальних (розвиток психічних процесів), виховних (формування ціннісного ставлення до певних природних об'єктів);

- чіткість визначення виду та етапу спостереження;

- складання схеми спостереження (структури);

- доцільність вибору місця, об'єкта спостереження, підготовка об'єкта до

спостереження;

II. Проведення спостереження:

- ефективність поєднання прийомів активізації пізнавальної діяльності;
- запитання: конкретність, доступність для розуміння дітьми, врахування попереднього досвіду та активізація розумової діяльності;
- пояснення - підведення до встановлення залежностей, узагальнень;
- розповідь - допомога у пізнанні того, що неможливо побачити безпосередньо;
- обстеження об'єкта різними аналізаторами;
- порівняння - формування повніших і точніших уявлень, активізація пізнавальної діяльності;
- практичні завдання;
- художнє слово - загострення чуттєвого сприймання;
- гра - формування інтересу до спостереження;
- ґрунтовність знань педагога з поданої теми;
- мовлення педагога: чіткість, логічність, емоційна виразність;
- рівень виконання завдань спостереження;
- особливості поведінки дітей: пізнавальна активність, інтерес, увага;
- рівень сформованості у дітей знань про об'єкти та явища природи;
- оцінно-контрольна діяльність педагога та дітей;
- дотримання правил безпеки життєдіяльності.

Схема аналізу рухливої гри

1. Відповідність віковим особливостям дітей, їх руховій підготовленості.
2. Правильність та конкретність навчально-виховних завдань (чи враховується ускладнення та досвід дітей при повторенні гри).
3. Врахування часу гри в режимі дня.

4. Відповідність місця проведення з урахуванням безпеки життєдіяльності.
5. Рівень організації гри (використання прийомів для активізації дітей, вибір ведучого, об'єднання в команди, розташування дітей під час гри, підсумок гри та її результатів).
6. Чіткість та зрозумілість пояснень правил гри, культура мовлення.
7. Керівництво грою (своєчасність зауважень та вказівок, їх доцільність).
8. Індивідуальний підхід.
9. Регулювання фізичного навантаження, тривалість гри.
10. Ступінь реалізації оздоровчих та навчально-виховних завдань.
11. Засвоєння дітьми правил гри.
12. Рівень активності, ініціативності, самостійності дітей.
13. Рівень взаємодії та взаємовідносин дітей між собою під час гри (морально-етична оцінка).
14. Рівень взаємодії педагога та дітей.
15. Використання атрибутики, її доцільність.

Схема аналізу сюжетно-рольової гри

1. Аналіз відповідності програмі та індивідуальним особливостям дітей, оцінка виховних завдань даної гри.
2. Попередня організація необхідних умов для сюжетно-рольової гри (підготовка необхідних атрибутів і обладнання; доцільність їх підбору та розташування: відповідність створених ігрових умов санітарно-гігієнічним, психолого-педагогічним вимогам).
3. Оцінка попередньо проведеної роботи з дітьми.
4. Методи і прийоми, використані вихователем при переході від одного виду діяльності до гри:

- за числом ініціативою виникла гра (дитина, вихователь);
- емоційна атмосфера початку гри;
- момент домовленості в грі і розподілу ролей, наявність суперечки та її вирішення;

- об'єднання дітей у ігрові підгрупи на початку гри (особливості симпатії дітей, вказівки вихователя, інтерес до ігрових атрибутів).

5. Організація ігрової діяльності:

- методи і прийоми, спрямовані на підтримку і покращення емоційно-позитивного стану дітей; рівень дитячих ігрових умінь, прийоми їх розвитку;

- забезпечення активності кожного гравця, врахування індивідуальних особливостей;

- робота з підгрупами, їх кількість, взаємодія членів підгруп, лідерство в підгрупах, стійкість ігрових угруповань, взаємодія різних підгруп;

- наявність відокремлених підгруп, індивідуальна допомога нерішучим дітям;

- методи та прийоми, спрямовані на виховання позитивної взаємодії дітей з вихователем та між собою, розвиток потреби у доброзичливому ставленні;

- продовження та ускладнення ігрової діяльності;

- методи і прийоми, спрямовані на формування в грі чуттєво-наочних уявлень та навичок і звичок культурної поведінки;

- схвалення й активізація самостійної творчої думки дітей, виявлення розумової активності дітей (запитання дітей дорослому чи один одному, придумування різних способів виконання роботи, уміння застосовувати отримані раніше знання);

- тривалість виконання ролі кожною дитиною, наявність обміну ролей;

- виникнення конфліктів під час виконання ролей та їх причини;

- узгодження дітьми своїх дій і підкорення правилам гри;

- вміння дітей розв'язувати конфлікти;

- перехід дітей до іншої гри чи іншої ігрової підгрупи;

- введення додаткових правил дітьми або вихователем (черговість, жеребкування, підкорення меншості більшості);
 - наявність стану психологічного і фізичного комфорту кожної дитини в грі;
 - творче використання дітьми ігрового обладнання у грі;
 - організація системи безпеки дітей у грі.
6. Доцільність безпосередньої участі вихователя у грі.
 7. Роль співпраці вихователя з дітьми для активного спрямування дитячої гри.
 7. Використання вихователем набутого морального досвіду дітей.
 8. Культура мовлення вихователя як дійовий засіб морально-етичного виховання дітей у грі.
 9. Рівень мовленнєвої активності дітей у грі.
 10. Тривалість гри. Засоби подолання втомлюваності дітей.
 11. Оцінювання вихователем діяльності дітей та їх поведінки у грі, прийоми заохочення дітей до самооцінки та самоконтролю.
 12. Організація вихователем переходу від сюжетно-рольової гри до іншого виду діяльності дітей.

Схема аналізу самостійної художньої діяльності

1. Види самостійної художньої діяльності.
2. Створення умов для організації самостійної художньої діяльності.
3. Прийоми залучення дітей до самостійної художньої діяльності.
4. Врахування нахилів, інтересів дітей в самостійній художній діяльності.
5. Прояв творчих здібностей під час самостійної художньої діяльності.
6. Використання результатів самостійної художньої діяльності в освітньо-виховній роботі.
7. Аналіз діяльності дітей, самоаналіз.

Схема аналізу роботи з батьками

1. Визначення форми роботи.
2. Актуальність вибраної теми.
3. Позитивне налаштування на спілкування з батьками.
4. Підготовка студента до даної роботи (наявність тексту консультації, виставки літератури для батьків, наочних посібників).
5. Створення умов для зручності проведення роботи (місце проведення, зручність для співбесідників).
6. Володіння теоретичним матеріалом, який пропонується батькам.
7. Вміння зацікавити батьків розмовою (слухали її з інтересом, пізнали для себе щось нове, чи поспішали, чекали швидкого закінчення розмови).
8. Емоційний стан.
9. Вдалий підбір методичної літератури і наочних посібників, їх естетичне оформлення.
10. Вміння відповідати на запитання батьків.
11. Пропозиції щодо вдосконалення подальшої роботи з батьками.

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ
УКРАЇНКИ**

Кафедра загальної педагогіки та дошкільної освіти

ЗВІТ
про проходження
педагогічної практики в ЗДО (літньої)
здобувача освіти _____ групи
галузі знань 01 «Освіта»
спеціальності 012 Дошкільна освіта
освітньо-професійної програми Дошкільна освіта
факультету (педагогічної освіти та соціальної роботи
(наказ № _____ від _____ 2024 р.)

ПІБ здобувача освіти _____

Керівник від бази практики _____

Керівник від факультету _____

Луцьк, 2024

УДК 378.147.091.3-027.22(07)

К 73. Коуч-щоденник літньої педагогічної практики ЗДО (методичний посібник)/ Укладачі: Н. Семенова, О. Бартків, Н. Алєндарь, О. Дурманєнко. ФОП Ю. Мажула, Луцьк, 2024. 177 с.